

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
ตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอเสนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ตัวชี้วัดที่ ๑.๒ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ฉบับปรับปรุง ปี ๒๕๖๖

คำนำ

แนวทางและแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลเล่มนี้ ได้กล่าวถึงสภาพพื้นฐานทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหา และแผน/โครงการต่างๆ ของตำบลชานาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการส่งเสริมการเกษตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ สภาพความต้องการของเกษตรกรอันจะทำให้การพัฒนาการเกษตรเป็นแบบยั่งยืนได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกษตรกรช่วยเหลือตนเองได้ในการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบัน

ในการจัดทำเอกสารแนวทางการพัฒนาการเกษตรตำบลเล่มนี้ ได้มีการจัดทำเวทีประชาคมหมู่บ้านในทุกหมู่บ้าน โดยได้รับความร่วมมือจากเกษตรกร คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้นำท้องถิ่น สำนักงานเกษตรอำเภอเสนาและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

(นายสันตวุฒิ วิทยากรณ์)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจรายงาน

(นางสาวอริสา ฉายรัมย์)

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

รักษาราชการแทนเกษตรอำเภอเสนา

สารบัญ

	เรื่อง	หน้า
	คำนำ	ก
	สารบัญ	ข
	สารบัญตาราง	จ
	สารบัญภาพ	ซ
บทที่ ๑	ข้อมูลสภาพทั่วไปของตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
	๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
	๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
	๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
	๑.๓ ขอบเขตการปกครอง	๒
	๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
	๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๒
	๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๒
	๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๒
	๓ สภาพภูมิอากาศ	๓
	๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๓
	๓.๒ ฤดูกาล	๔
	๔ เส้นทางคมนาคม	๖
	๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๖
	๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค จังหวัด อำเภอ	๗
	๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๗
	๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๗
	๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน)	๘
	๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๙
	๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๙
	๖.๒ รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร	๙
	๖.๓ จำนวนครัวเรือน	๙
	๖.๔ การศึกษา	๙
	๖.๕ สาธารณสุข	๙
	๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๐
	๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๐
	๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๒
	๙ องค์กรและสถาบันต่าง ๆ	๑๒

สารบัญ (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
บทที่ ๒	การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
๑	ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลชายนา	๑๓
	๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑๓
	๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๑๘
	๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๒๑
	๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๒๒
	ชนิดสินค้า ข้าว	๒๒
	๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๒
	๒) ปริมาณการผลิต	๒๖
	๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๖
	๔) ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๗
	๕) ต้นทุนการผลิต	๒๗
	๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด	๒๘
	๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๒๘
	ชนิดสินค้า กล้ายไม้	๒๙
	๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๙
	๒) ปริมาณการผลิต	๓๐
	๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๓๐
	๔) ปฏิทินการเพาะปลูก	๓๑
	๕) ต้นทุนการผลิต	๓๑
	๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด	๓๑
	๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๓๑
	ชนิดสินค้า ผักบุงน้ำ	๓๒
	๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๓๒
	๒) ปริมาณการผลิต	๓๓
	๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๓๓
	๔) ปฏิทินการเพาะปลูก	๓๔
	๕) ต้นทุนการผลิต	๓๔
	๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด	๓๔
	๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๓๔

สารบัญ (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
๒	ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๖
	๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix	๔๐
บทที่ ๓	ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาเกษตรระดับตำบล	
๑	แนวทางการพัฒนา	๔๑
	๑.๑ พัฒนาการผลิตสินค้า	๔๑
	๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๔๑
	๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๔๒
	๑.๔ การแปรรูปผลผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์	๔๓
๒	สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๔๔
	บรรณานุกรม	๔๕
	ภาคผนวก	๔๖

สารบัญตาราง

	เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑	ข้อมูลสภาพทั่วไปของตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
	ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนหมู่บ้าน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๒
	ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณน้ำฝน เป็นรายเดือน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔	๔
	ตารางที่ ๓ แสดงอุณหภูมิ เป็นรายเดือน ปี พ.ศ. พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔	๕
	ตารางที่ ๔ แสดงความชื้นสัมพัทธ์ เป็นรายเดือน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔	๕
	ตารางที่ ๕ ตารางแสดงจำนวนประชากร	๙
	ตารางที่ ๖ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๐
	ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจ	๑๒
	ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๒
	ตารางที่ ๙ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๓
	ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพ และกลุ่มอื่นๆ	๑๓
บทที่ ๒	การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
	ตารางที่ ๑๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๔
	ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร	๑๕
	ตารางที่ ๑๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร	๑๕
	ตารางที่ ๑๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๖
	ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๗
	ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๑๗
	ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร	๑๗
	ตารางที่ ๑๘ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑๘
	ตารางที่ ๑๙ แสดงทรัพยากรดิน	๑๙
	ตารางที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว	๒๔
	ตารางที่ ๒๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว	๒๕
	ตารางที่ ๒๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวนาปี ปี ๒๕๖๕/๖๖	๒๘
	ตารางที่ ๒๓ แสดง Smart Farmer และ Young Smart Farmer	๒๙
	ตารางที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยไม้	๓๐
	ตารางที่ ๒๕ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยไม้	๓๑
	ตารางที่ ๒๖ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยไม้	๓๒
	ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกผักบุ้งน้ำ	๓๓
	ตารางที่ ๒๘ แสดงปริมาณการปลูกผักบุ้งน้ำ	๓๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
	ตารางที่ ๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตผักบึงน้ำ	๓๕
	ตารางที่ ๓๐ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๖
	ตารางที่ ๓๑ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๔๐
บทที่ ๓	ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล	
	ตารางที่ ๓๒ สรุปลงโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล	๔๔
	ภาคผนวก	
	ตารางที่ ๓๓ การวิเคราะห์ SWOT ตำบลชายนา	๖๗

สารบัญภาพ

	เรื่อง	หน้า
บทที่ ๑	ข้อมูลสภาพทั่วไปของตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
	ภาพที่ ๑ แสดงขอบเขตตำบล	๑
	ภาพที่ ๒ แสดงชุดดิน	๓
	ภาพที่ ๓ แสดงเขตชลประทานและแม่น้ำ	๘
	ภาพที่ ๔ ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๑
	ภาพที่ ๕ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๑
บทที่ ๒	การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	
	ภาพที่ ๖ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ	๑๔
	ภาพที่ ๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๕
	ภาพที่ ๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๖
	ภาพที่ ๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๖
	ภาพที่ ๑๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย)	๑๙
	ภาพที่ ๑๑ แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดิน	๒๐
	ภาพที่ ๑๒ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดิน	๒๐
	ภาพที่ ๑๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน	๒๑
	ภาพที่ ๑๔ แสดงเขตพื้นที่ชลประทานและแม่น้ำ	๒๒
	ภาพที่ ๑๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๓
	ภาพที่ ๑๖ แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว	๒๔
	ภาพที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)	๒๕
	ภาพที่ ๑๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๖
	ภาพที่ ๑๙ แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว	๒๖
	ภาพที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าว	๒๗
	ภาพที่ ๒๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าว	๒๘
	ภาพที่ ๒๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยไม้	๓๐
	ภาพที่ ๒๓ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยไม้	๓๑
	ภาพที่ ๒๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยไม้	๓๒
	ภาพที่ ๒๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกผักบุ้งน้ำ	๓๓
	ภาพที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกผักบุ้งน้ำ	๓๔
	ภาพที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกผักบุ้งน้ำ	๓๕

๑.๓ ขอบเขตการปกครอง

ตำบลชายนา แบ่งการปกครอง ออกเป็น ๗ หมู่บ้าน และองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลชายนามี ๗ หมู่บ้าน ดังนี้ หมู่ที่ ๑ หมู่บ้านเจ้าแปด, หมู่ที่ ๒ หมู่บ้านคลองขุด, หมู่ที่ ๓ หมู่บ้านปิ่นแก้ว, หมู่ที่ ๔ หมู่บ้านดอนโพธิ์, หมู่ที่ ๕ หมู่บ้านวังตอง, หมู่ที่ ๖ หมู่บ้านต้นคลอง และหมู่ที่ ๗ หมู่บ้านไชยภูมิพัฒนา แสดงดังตารางที่ ๑

ตารางที่ ๑ แสดงจำนวนหมู่บ้าน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ตำบล	หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	องค์การบริหารส่วนตำบล
ชายนา	๑	เจ้าแปด	องค์การบริหารส่วนตำบลชายนา
	๒	คลองขุด	
	๓	ปิ่นแก้ว	
	๔	ดอนโพธิ์	
	๕	วังตอง	
	๖	ต้นคลอง	
	๗	ไชยภูมิพัฒนา	

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

สภาพพื้นที่ของตำบลชายนามี ลักษณะเป็นที่ราบลุ่มสลับกับกลุ่มมาก เมื่อถึงฤดูน้ำหลากมักจะท่วมพื้นที่ทำการเกษตร และพื้นที่ปลูกบ้านเรือน มีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณร้อยละ ๙๑ ของพื้นที่ทั้งหมด

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ตำบลชายนา อำเภอเสนา มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา ไม่มีพื้นที่ป่าไม้

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

เป็นที่ราบลุ่มและทุ่งนา ไม่มีภูเขา สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๓ - ๕.๕ เมตร นักธรณีวิทยาบอกว่า เมื่อประมาณ ๑๑,๐๐๐ ถึง ๓,๐๐๐ ปีมาแล้ว พบหลักฐานที่แสดงว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเคยถูกน้ำทะเลท่วมถึงมาก่อน ต่อมาการทับถมของตะกอนจากทะเลและแม่น้ำจนตื้นเขิน กลายเป็นแผ่นดินหรือที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาขึ้น พอถึงหน้าน้ำ ก็จะมีน้ำหลากพัดพาตะกอนจากต้นน้ำมาท่วมตามที่ลุ่ม เป็นที่ราบลุ่มอันอุดมสมบูรณ์

๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

ตำบลชายนาประกอบด้วยชุดดิน ๑ ชุดด้วยกันคือ ชุดดินเสนา มีรายละเอียดดังนี้

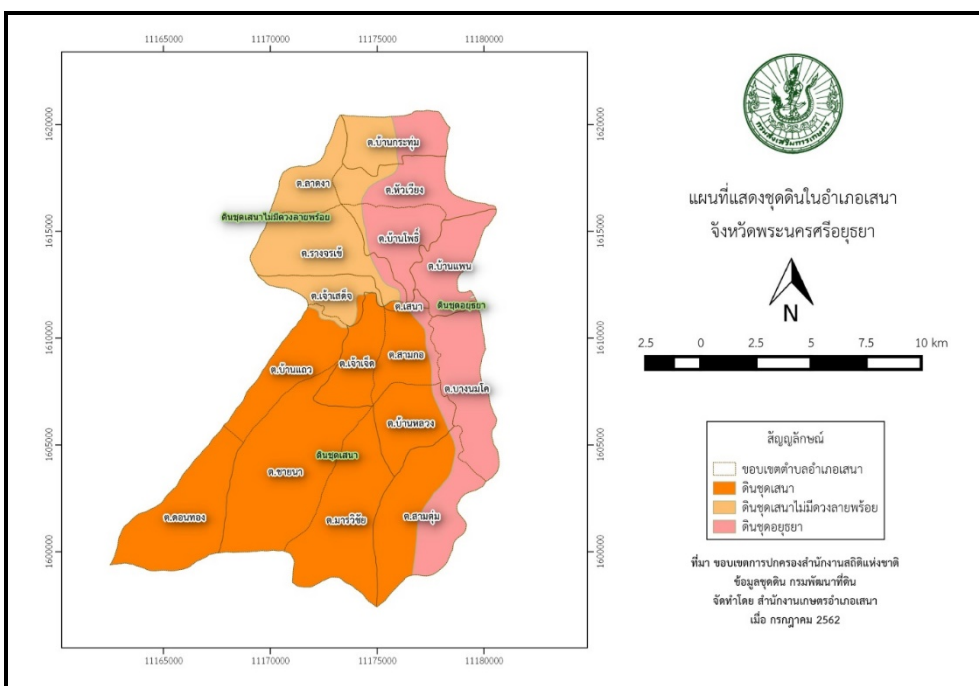
๑. ชุดดินเสนา (Sena Series: Se)

ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินเหนียว สีดำ หรือสีเทาเข้ม ถัดลงไป เป็นสีน้ำตาลปนเทาหรือสีน้ำตาลและเป็นดินเลนสีเทา ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH ๔.๕-๕.๕) ดินบนตอนล่าง เป็นดินเหนียวสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาลแก่หรือแดงปนเหลืองปฏิกริยาดินเป็นกรดรุนแรงมากถึงกรดจัดมาก (pH ๔.๐-๔.๕) ดินล่างตอนล่างเป็นดินเลนเหนียว สีเทาเข้มหรือสีเทา จุดประสีเหลืองปนน้ำตาล จะพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารประกอบกำมะถันปนอยู่ในระดับความลึกตั้งแต่ ๕๐-๑๐๐ ซม. และพบรอยไหลผิวหน้าอัดมันและผลึกยิปซัม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง (pH ๔.๕-๘.๐)

ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุแลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความอิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็นประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็นประโยชน์	ความอุดมสมบูรณ์
๐ - ๒๕	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง
๒๕ - ๕๐	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
๕๐ - ๑๐๐	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง

ข้อจำกัดการใช้ประโยชน์ ดินเป็นกรดจัดมาก มีน้ำท่วมสูง ๑ เมตร นาน ๔ - ๕ เดือน ใช้ทำนาหว่านได้เพียงอย่างเดียว ผลผลิตต่ำ ในบริเวณพื้นที่เขตชลประทานใช้ทำนาคำ หรืออาจปลูกพืชผักและพืชไร่ในฤดูแล้ง แต่ผลผลิตไม่ดีนัก

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์ ควรปรับปรุงสภาพกรดของดินให้เหมาะสม โดยการใช้ปูนมาร์ล และไถกลุกละล้ากับดินทิ้งไว้ตั้งแต่ก่อนฤดูปลูก ควรปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีควบคู่กันเพื่อปรับปรุงคุณสมบัติดินทั้งทางกายภาพและทางเคมีให้ดีขึ้น

ภาพที่ ๒ แสดงชุดดินในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา พ.ศ. ๒๕๖๖)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิอากาศของตำบลชานา มีลักษณะร้อนชื้นอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม ๒ มรสุม คือ

๑. ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในฤดูหนาวซึ่งอากาศจะเย็นและแห้งแล้ง
๒. ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ในฤดูฝนทำให้มีฝนตกชุกเป็นเวลานาน

๓.๒ ฤดูกาล

ตำบลชานานามีฤดูกาลแบ่งออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

๑. ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนพฤษภาคม หรือต้นเดือนมิถุนายนจนถึงเดือนตุลาคม ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมหรือต้นเดือนมิถุนายน ฝนเริ่มตกและจะตกถี่ขึ้นในเดือนสิงหาคม หรือเดือนกันยายน ซึ่งเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดของอำเภอเสนา ซึ่งเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดฝนที่ตกในระยะนี้ได้รับอิทธิพลมาจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นอิทธิพลของพายุดีเปรสชันจากทะเลจีนใต้ ในช่วงกลางเดือนตุลาคมฝนจะเริ่มน้อยลง รวมระยะเวลาของฤดูฝนประมาณ ๕ เดือน

๒. ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือนพฤศจิกายนจนถึงเดือนมกราคม ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนจะเป็นระยะเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเข้าสู่ฤดูหนาวคือลมมรสุมเฉียงใต้เริ่มอ่อนลง ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเข้ามาแทนที่ จึงนับว่าย่างเข้าสู่ฤดูหนาว ซึ่งอุณหภูมิจะไม่ลดต่ำมากนักเพราะอำเภอเสนาอยู่ปลายลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและอยู่ใกล้อ่าวไทยไอน้ำจากทะเลทำให้หนาวน้อยลง รวมระยะเวลาของฤดูหนาวประมาณ ๓ เดือน

๓. ฤดูร้อน เริ่มประมาณเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์อิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มอ่อนลง ทำให้อากาศเริ่มร้อนและจะร้อนอบอ้าวที่สุดในเดือนเมษายน สาเหตุเพราะการแผ่รังสีของดวงอาทิตย์และการถูกปกคลุมด้วยความกดอากาศสูง จากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกซึ่งเป็นต้นกำเนิดของกระแสลมตะวันออกเฉียงใต้ที่พัดเข้าสู่อ่าวไทยทำให้อากาศร้อนมากขึ้น แต่อำเภอเสนายังไม่ร้อนมากที่สุด เพราะมีแม่น้ำลำคลองมากมายจึงช่วยคลายความร้อนลงได้บ้าง รวมระยะเวลาของฤดูร้อน ประมาณ ๔ เดือน

ตารางที่ ๒ แสดงปริมาณน้ำฝน เป็นรายเดือน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ตำบลชานาน อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เดือน	๒๕๖๒			๒๕๖๓			๒๕๖๔		
	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณฝนสูงสุด (มิลลิเมตร)	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณฝนสูงสุด (มิลลิเมตร)	ปริมาณน้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณฝนสูงสุด (มิลลิเมตร)
ทั้งปี	๑๐๒๙.๑	๙๐	๘๐.๗	๑๓๖๙.๘	๑๑๗	๗๖.๕	๑๑๑๙.๖	๑๑๔	๖๐.๖
มกราคม	๙.๙	๒	๗.๕	๕.๓	๓	๓.๙	๒๓.๑	๒	๒๐.๓
กุมภาพันธ์	๐.๐	๐	-	๐.๔	๑	๐.๔	๑๙.๑	๓	๑๐.๖
มีนาคม	๐.๐	๐	-	๗๓.๖	๓	๕๗.๘	๓๓.๐	๕	๑๖.๒
เมษายน	๔๐.๑	๑	๔๐.๑	๒๑.๓	๓	๑๕.๔	๑๐๓.๖	๑๐	๓๖.๖
พฤษภาคม	๘๐.๙	๕	๕๒.๑	๑๘๑.๖	๒๐	๓๕.๘	๑๘๔.๙	๑๖	๕๔.๔
มิถุนายน	๑๔๙.๓	๑๔	๖๐.๓	๒๒๙.๙	๑๔	๕๘.๑	๑๐๗.๓	๑๒	๒๔.๖
กรกฎาคม	๒๘๖.๑	๑๙	๕๙.๖	๒๐๕.๐	๒๑	๕๓.๒	๗๕.๐	๑๑	๒๐.๐
สิงหาคม	๑๐๓.๙	๑๒	๓๙.๘	๒๓๐.๑	๑๗	๗๖.๕	๑๖๓.๔	๑๘	๓๑.๔
กันยายน	๑๔๑.๔	๒๐	๘๐.๗	๑๗๓.๑	๑๖	๒๒.๗	๒๒๒.๓	๑๓	๖๐.๖
ตุลาคม	๑๔๒.๔	๑๓	๓๗.๘	๑๕๘.๓	๑๒	๓๑.๖	๑๐๓.๒	๑๑	๒๕.๐
พฤศจิกายน	๗๕.๑	๔	๓๓.๗	๗๕.๖	๕	๔๐.๐	๔๔.๗	๗	๒๔.๔
ธันวาคม	๐.๐	๐	-	๑๕.๖	๒	๑๒.๗	๔๐.๐	๖	๑๘.๙

(ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา)

ตารางที่ ๓ แสดงอุณหภูมิ เป็นรายเดือน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ตำบลชานนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(หน่วยวัด : องศาเซลเซียส)

เดือน	๒๕๖๒			๒๕๖๓			๒๕๖๔		
	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด
ทั้งปี	๒๙.๑	๓๕.๒	๒๓.๓	๒๘.๘	๓๔.๒	๒๓.๓	๒๘.๓	๓๔.๑	๒๓.๓
มกราคม	๒๖.๓	๓๓.๓	๒๐.๗	๒๗.๙	๓๒.๙	๒๒.๘	๒๖.๘	๓๒.๘	๒๑.๒
กุมภาพันธ์	๒๗.๔	๓๔.๔	๒๑.๗	๒๘.๓	๓๕.๐	๒๑.๖	๒๗.๐	๓๓.๕	๒๑.๖
มีนาคม	๓๐.๓	๓๗.๗	๒๔.๘	๓๐.๔	๓๖.๕	๒๔.๒	๒๙.๑	๓๔.๒	๒๓.๙
เมษายน	๓๒.๔	๔๐.๐	๒๖.๓	๓๐.๙	๓๗.๐	๒๔.๘	๒๙.๐	๓๔.๘	๒๓.๘
พฤษภาคม	๓๒.๐	๓๙.๐	๒๕.๙	๒๙.๙	๓๕.๑	๒๔.๖	๒๙.๓	๓๕.๒	๒๔.๕
มิถุนายน	๓๐.๐	๓๖.๓	๒๔.๓	๒๘.๖	๓๔.๖	๒๒.๖	๒๙.๓	๓๔.๗	๒๔.๙
กรกฎาคม	๒๘.๘	๓๔.๐	๒๓.๕	๒๘.๒	๓๓.๓	๒๓.๐	๒๘.๘	๓๓.๕	๒๔.๖
สิงหาคม	๒๙.๔	๓๔.๓	๒๓.๙	๒๙.๐	๓๔.๑	๒๔.๐	๒๘.๓	๓๓.๓	๒๓.๗
กันยายน	๒๘.๖	๓๓.๓	๒๓.๑	๒๙.๔	๓๔.๐	๒๔.๘	๒๘.๖	๓๓.๙	๒๓.๙
ตุลาคม	๒๘.๔	๓๓.๖	๒๓.๐	๒๙.๐	๓๓.๗	๒๔.๓	๒๘.๖	๓๔.๒	๒๓.๕
พฤศจิกายน	๒๘.๒	๓๔.๐	๒๑.๖	๒๗.๗	๓๒.๖	๒๒.๙	๒๗.๗	๓๔.๐	๒๒.๒
ธันวาคม	๒๖.๘	๓๒.๖	๒๐.๖	๒๕.๘	๓๑.๐	๒๐.๕	๒๗.๕	๓๓.๗	๒๒.๐

(ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา)

ตารางที่ ๔ แสดงความชื้นสัมพัทธ์ เป็นรายเดือน ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ตำบลชานนา อำเภอเสนา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เดือน	๒๕๖๐			๒๕๖๑			๒๕๖๒		
	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด
ทั้งปี	๗๒.๗	๘๘.๑	๕๒.๕	๗๓.๘	๙๐.๐	๕๗.๖	๗๗.๐	๙๐.๘	๗๔.๓
มกราคม	๗๑.๔	๙๐.๐	๔๖.๗	๖๖.๕	๘๓.๔	๔๙.๖	๗๓.๔	๘๙.๖	๗๑.๓
กุมภาพันธ์	๕๙.๙	๗๙.๔	๓๘.๑	๖๒.๓	๘๔.๑	๔๐.๔	๗๒.๕	๘๙.๕	๗๐.๐
มีนาคม	๖๔.๒	๘๕.๓	๔๐.๒	๖๘.๖	๙๐.๑	๔๗.๐	๗๔.๐	๙๐.๓	๗๑.๑
เมษายน	๖๓.๖	๘๕.๙	๓๙.๘	๖๘.๙	๘๘.๙	๔๘.๘	๗๖.๖	๙๑.๑	๗๓.๙
พฤษภาคม	๖๕.๔	๘๕.๔	๔๒.๙	๗๗.๕	๙๒.๙	๖๒.๐	๘๐.๕	๙๒.๗	๗๗.๕
มิถุนายน	๗๔.๔	๙๐.๒	๕๓.๐	๗๗.๐	๙๒.๑	๖๑.๙	๗๘.๘	๙๒.๐	๗๖.๑
กรกฎาคม	๘๑.๒	๙๑.๑	๖๓.๕	๗๙.๔	๙๓.๔	๖๕.๕	๗๙.๔	๙๐.๗	๗๗.๗
สิงหาคม	๗๘.๐	๙๐.๒	๖๒.๒	๘๑.๑	๙๓.๙	๖๘.๓	๘๐.๗	๙๒.๐	๗๘.๔
กันยายน	๘๒.๔	๙๓.๐	๕๗.๙	๘๔.๓	๙๕.๗	๗๒.๘	๘๑.๙	๙๓.๐	๗๘.๘
ตุลาคม	๘๓.๙	๙๔.๑	๖๖.๕	๗๙.๘	๙๓.๙	๖๕.๖	๗๙.๕	๙๑.๗	๗๖.๓
พฤศจิกายน	๗๖.๖	๙๐.๖	๕๗.๘	๗๒.๔	๘๘.๒	๕๖.๗	๗๓.๖	๘๘.๙	๗๐.๙
ธันวาคม	๗๑.๔	๘๑.๕	๕๐.๘	๖๗.๕	๘๒.๘	๕๒.๒	๗๓.๖	๘๘.๐	๖๙.๒

(ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา)

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

ตำบลชานา มีเส้นทางคมนาคมประกอบไปด้วย ถนนลาดยาง ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก และถนนหินคลุก, ลูกครึ่ง มีรายละเอียด ดังนี้

- ๑) ถนนลาดยาง มีจำนวน ๔ สาย
  - a. สายบ้านคลองขุด – บ้านเจ้าแปด (พื้นที่หมู่ ๑ และ ๒)
  - b. สาย อย. ๓๐๒๕ บ้านหน้าศาล – บ้านปิ่นแก้ว (พื้นที่หมู่ ๒, ๓, ๖ และ ๗)
  - c. สาย อย. ๓๐๗๙ บ้านคลองขุด – บ้านหนองลำเจียก (พื้นที่หมู่ ๒, ๓ และ ๔)
  - d. สายเลียบบคลองดอนโพธิ์ (ฝั่งตะวันออก) (พื้นที่หมู่ ๗)
- ๒) ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก มีจำนวน ๒๒ สาย
  - a. สายเลียบบคลองเจ้าแปด (ฝั่งตะวันตก) (พื้นที่หมู่ ๑)
  - b. สายเลียบบคลองसान (ฝั่งตะวันออก) (พื้นที่หมู่ ๒, ๓, ๖ และ ๗)
  - c. สายเลียบบคลองसान (ฝั่งตะวันตก) (พื้นที่หมู่ ๒, ๓, ๖ และ ๗)
  - d. สายเลียบลำรางปิ่นแก้ว (ฝั่งใต้) (พื้นที่หมู่ ๓)
  - e. สายเรไร (พื้นที่หมู่ ๓)
  - f. สายทางเข้าวัดแก้วสุวรรณ (พื้นที่หมู่ ๓)
  - g. สายเลียบบหมู่ที่ ๔ เชื่อม หมู่ที่ ๖ (พื้นที่หมู่ ๓ และ ๖)
  - h. สายเลียบบคลองดอนโพธิ์ (ฝั่งตะวันออก) (พื้นที่หมู่ ๔ และ ๕)
  - i. สายเลียบบคลองดอนโพธิ์ (ฝั่งตะวันตก) (พื้นที่หมู่ ๔ และ ๕)
  - j. สายเลียบบคลองหนองอ้อ (ฝั่งตะวันออก) (พื้นที่หมู่ ๔)
  - k. สายเลียบลำรางหมาตาย (ฝั่งตะวันออก) (พื้นที่หมู่ ๔ และ ๕)
  - l. สายไปวัดปิ่นแก้ว (พื้นที่หมู่ ๓ และ ๔)
  - m. สายเลียบลำรางยายนวม (ฝั่งใต้) (พื้นที่หมู่ ๕)
  - n. สายทางเข้าหมู่บ้าน (พื้นที่หมู่ ๖)
  - o. สายเลียบลำรางโพธิ์ (ฝั่งตะวันออก) (พื้นที่หมู่ ๓ และ ๗)
  - p. ถนนซอยประเสริฐ การพงษ์ศรี (พื้นที่หมู่ ๖)
  - q. ถนนซอยมุขาสินรัตน์ (พื้นที่หมู่ ๖)
  - r. ถนนซอยเข้ากูโบร์ (พื้นที่หมู่ ๖)
  - s. ถนนซอยนายเต๊ะ (พื้นที่หมู่ ๖)
  - t. สายเลียบลำรางโพธิ์ (ฝั่งตะวันตก) (พื้นที่หมู่ ๗)
  - u. สายบ้านคลองขุด - บ้านเจ้าแปด (พื้นที่หมู่ ๑)
  - v. สายเลียบลำรางโคกหนองพล (ฝั่งตะวันตก) (พื้นที่หมู่ ๒)
- ๓) ถนนหินคลุก, ลูกครึ่ง มีจำนวน ๒๔ สาย
  - a. สายเลียบบคลองเจ้าแปด (ฝั่งตะวันตก) (พื้นที่หมู่ ๑)
  - b. สายเลียบลำรางนายเลื่อน (ฝั่งเหนือ - ใต้) (พื้นที่หมู่ ๑)
  - c. สายลำรางตาเจียน (ฝั่งใต้) (พื้นที่หมู่ ๑)
  - d. สายเลียบลำรางโคกหนองพล (ฝั่งตะวันตก) (พื้นที่หมู่ ๑, ๒, ๓, ๖ และ ๗)
  - e. สายเลียบบคลองसान (ฝั่งตะวันตก) (พื้นที่หมู่ ๖)

- f. สายเลียบลำรางนายทรง (ฝั่งใต้) (พื้นที่หมู่ ๒)
- g. สายเลียบลำรางนางไคร (ฝั่งเหนือ) (พื้นที่หมู่ ๒ และ ๔)
- h. สายเลียบลำรางโพธิ์ (ฝั่งตะวันออก) (พื้นที่หมู่ ๒, ๓, ๔ และ ๗)
- i. สายเลียบลำรางโพธิ์ (ฝั่งตะวันตก) (พื้นที่หมู่ ๓, ๔ และ ๗)
- j. สายเลียบลำรางปิ่นแก้ว (ฝั่งเหนือ - ใต้) (พื้นที่หมู่ ๓ และ ๕)
- k. สายเลียบลำรางนายแวน (ฝั่งเหนือ) (พื้นที่หมู่ ๓ และ ๗)
- l. สายเลียบลำรางนายเทียบ (ฝั่งใต้) (พื้นที่หมู่ ๓ และ ๗)
- m. สายเลียบลำรางนายยอด (ฝั่งเหนือ) (พื้นที่หมู่ ๓ และ ๕)
- n. สายเลียบลำรางนายยอด (ฝั่งใต้) (พื้นที่หมู่ ๑)
- o. สายเลียบลำรางศาลเจ้า (ฝั่งเหนือ) (พื้นที่หมู่ ๒ และ ๖)
- p. สายเลียบลำรางยายเม้า (พื้นที่หมู่ ๕)
- q. สายเลียบคลองหนองอ้อ (ฝั่งตะวันออก) (พื้นที่หมู่ ๔)
- r. สายเลียบลำรางหมาตาย (ฝั่งตะวันออก) (พื้นที่หมู่ ๔)
- s. สายเลียบลำรางหมาตาย (ฝั่งตะวันตก) (พื้นที่หมู่ ๔ และ ๕)
- t. สายเลียบคลองดอนโพธิ์ (ฝั่งตะวันออก) (พื้นที่หมู่ ๓, ๔, ๕ และ ๗)
- u. สายเลียบคลองดอนโพธิ์ (ฝั่งตะวันตก) (พื้นที่หมู่ ๔ และ ๕)
- v. สายเลียบลำรางนายทรง (ฝั่งเหนือ) (พื้นที่หมู่ ๒)
- w. สายเลียบลำรางโคกหนองพล (ฝั่งตะวันออก) (พื้นที่หมู่ ๑)
- x. สายเลียบลำรางนายช่วย (ฝั่งตะวันออก) (พื้นที่หมู่ ๑)

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค จังหวัด อำเภอก

จากที่ว่าการอำเภอกเสนา สามารถเดินทางมายังที่องค์การบริหารส่วนตำบลชายนา โดยใช้ถนนหมายเลข ๓๒๖๓ แล้วเลี้ยวเข้าทางหลวงหมายเลข ๓๑๒๕ ระยะทางประมาณ ๑๒.๒ กิโลเมตร
รถโดยสารประจำทาง

ไม่มีรถโดยสารประจำทางในพื้นที่
เส้นทางรถไฟ

ไม่มีเส้นทางรถไฟในพื้นที่

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

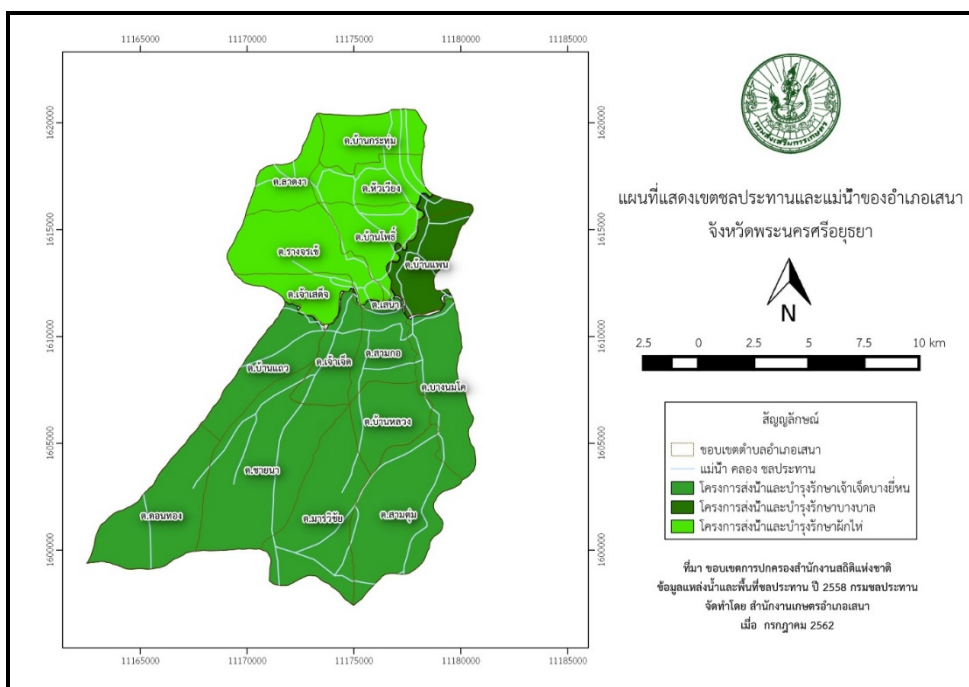
แหล่งน้ำที่สำคัญ และมีผลต่อกิจกรรมการเกษตรของตำบลชายนา ประกอบด้วย

๑. คลองसान มีความยาวประมาณ ๖,๓๙๘ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๒, ๓, ๖ และ ๗
๒. คลองเจ้าแปด มีความยาวประมาณ ๕,๓๔๓ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๑ และ ๓
๓. คลองดอนโพธิ์ มีความยาวประมาณ ๗,๙๓๖ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๓, ๔, ๕ และ ๗
๔. คลองหนองอ้อ มีความยาวประมาณ ๔,๒๔๘ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๔
๕. ลำรางนายยอด มีความยาวประมาณ ๑,๘๖๕ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๓ และ ๕
๖. ลำรางยายเม้า มีความยาวประมาณ ๑,๖๖๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๕
๗. ลำรางนางไคร มีความยาวประมาณ ๒,๒๔๓ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๒ และ ๔
๘. ลำรางศาลเจ้า มีความยาวประมาณ ๙๕๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๒

- ๙. ลำรางนายทรง มีความยาวประมาณ ๑,๑๑๕ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๒
- ๑๐. ลำรางยายนวม มีความยาวประมาณ ๙๑๙ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๕
- ๑๑. ลำรางโพธิ์ มีความยาวประมาณ ๔,๗๕๔ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๒, ๓, ๔ และ ๗
- ๑๒. ลำรางปิ่นแก้ว มีความยาวประมาณ ๓,๓๕๔ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๓ และ ๔
- ๑๓. ลำรางหมาตาย มีความยาวประมาณ ๔,๒๗๔ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๔ และ ๕
- ๑๔. ลำรางนายแวน มีความยาวประมาณ ๑,๙๐๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๓ และ ๗
- ๑๕. ลำรางนายช่วย มีความยาวประมาณ ๘๙๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๑
- ๑๖. ลำรางนายเลื่อน มีความยาวประมาณ ๓,๐๖๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๑
- ๑๗. ลำรางนายเจียน มีความยาวประมาณ ๙๕๕ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๑
- ๑๘. ลำรางโคกหนองพล มีความยาวประมาณ ๗,๑๕๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๖ และ ๗
- ๑๙. ลำรางนายเทียบ มีความยาวประมาณ ๒,๑๔๖ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๓ และ ๗
- ๒๐. ลำรางนายแจ้ง มีความยาวประมาณ ๑,๘๐๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๑ และ ๒
- ๒๑. ลำรางตาเจียน มีความยาวประมาณ ๒๑๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๔
- ๒๒. ลำรางนายชูป มีความยาวประมาณ ๖๐๕ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๔

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่

โครงการที่รับผิดชอบตำบลชายนา คือ โครงการส่งน้ำบำรุงรักษาเจ้าเจ็ด - บางยี่หน

ภาพที่ ๓ แสดงเขตชลประทานและแม่น้ำของอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา พ.ศ. ๒๕๖๖)

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลชานนา มีครัวเรือนเกษตร ทั้งสิ้น ๙๓๕ ครัวเรือน มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๙,๖๐๖.๐๐ ไร่ แบ่งเป็น เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร ๑๗,๙๖๔.๐๐ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๙๑.๖๓ ของพื้นที่ตำบล โดยมีพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ ข้าว

พื้นที่ปลูกข้าว ๑๗,๕๐๐ ไร่

พื้นที่ปลูกไม้ผล ๕๑ ไร่

พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น ๑๙ ไร่

พื้นที่ปลูกผัก ๔๑ ไร่

พื้นที่ปลูกพืชไร่ ๐ ไร่

พื้นที่ปลูกไม้ดอก ๓๓๐ ไร่

พื้นที่ปลูกไม้ประดับ ๙ ไร่

พื้นที่ปลูกพืชสมุนไพร ๑๔ ไร่

๖.๒ รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

- รายได้เฉลี่ย ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี
- รายได้จากภาคเกษตรกรรม ๒๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี
- รายได้นอกภาคเกษตรกรรม ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี

๖.๓ จำนวนครัวเรือน

จากข้อมูลและสถิติประชากรตามทะเบียนราษฎร ณ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ตำบลชานนามี จำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น ๔,๗๘๒ คน แยกเป็นชาย ๒,๓๘๕ คน หญิง ๒,๓๙๗ คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ๑,๕๖๗ ครัวเรือน จำนวนครัวเรือนเกษตร ๙๓๕ ครัวเรือน

ตารางที่ ๕ ตารางแสดงจำนวนประชากรในตำบลชานนา

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนครัวเรือน เกษตรกร	จำนวนประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	เจ้าแปด	๑๕๙	๑๕๘	๒๑๖	๒๑๘	๔๓๔
๒	คลองขุด	๒๓๘	๑๐๐	๓๖๔	๓๙๒	๗๕๖
๓	ปิ่นแก้ว	๒๘๖	๑๕๑	๓๙๘	๓๙๑	๗๘๙
๔	ดอนโพธิ์	๒๒๔	๑๖๒	๓๒๙	๓๐๒	๖๓๑
๕	วังทอง	๒๒๕	๑๘๕	๓๕๐	๓๕๔	๗๐๔
๖	ต้นคลอง	๑๘๐	๖๕	๓๒๖	๓๔๖	๖๗๒
๗	ไชยภูมิพัฒนา	๒๕๕	๑๑๔	๔๐๒	๓๙๔	๗๙๖

(ที่มา: ระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ. ๒๕๖๖)

๖.๔ การศึกษา

ตำบลชานนา มี ๓ แห่ง โดยแบ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง คือ โรงเรียนวัดแก้วสุวรรณ และเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง คือ โรงเรียนวัดไชยภูมิ และโรงเรียนวัดปิ่นแก้ว (โรงเรียนขยายโอกาส)

๖.๕ สาธารณสุข

ตำบลชานนา มีสถานพยาบาล จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๑ แห่ง

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลชายนานับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๘ นับถือศาสนาอิสลาม ร้อยละ ๑.๒ ในพื้นที่ประกอบด้วย วัด จำนวน ๓ แห่ง มัสยิด จำนวน ๓ แห่ง

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

ประเพณีวันสงกรานต์ ช่วงเดือนเมษายน

ประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือนพฤศจิกายน

ประเพณีวันเข้าพรรษา ประมาณเดือนกรกฎาคม

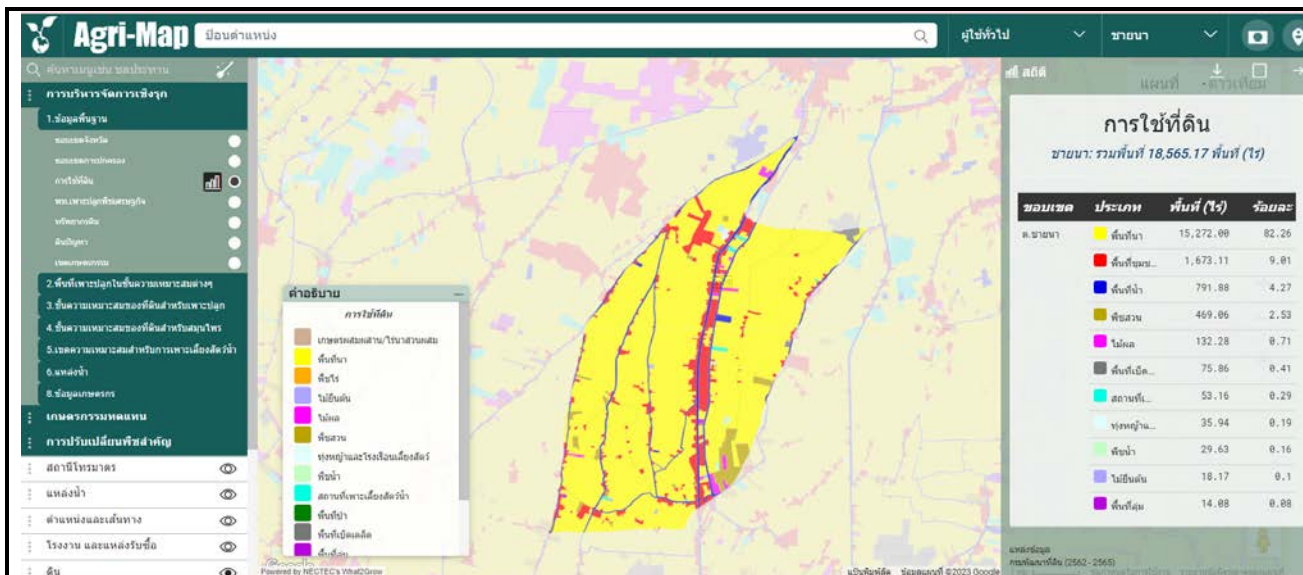
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตำบลชายนานำแบ่งประเภทการใช้ที่ดิน แสดงดังตารางที่ ๖

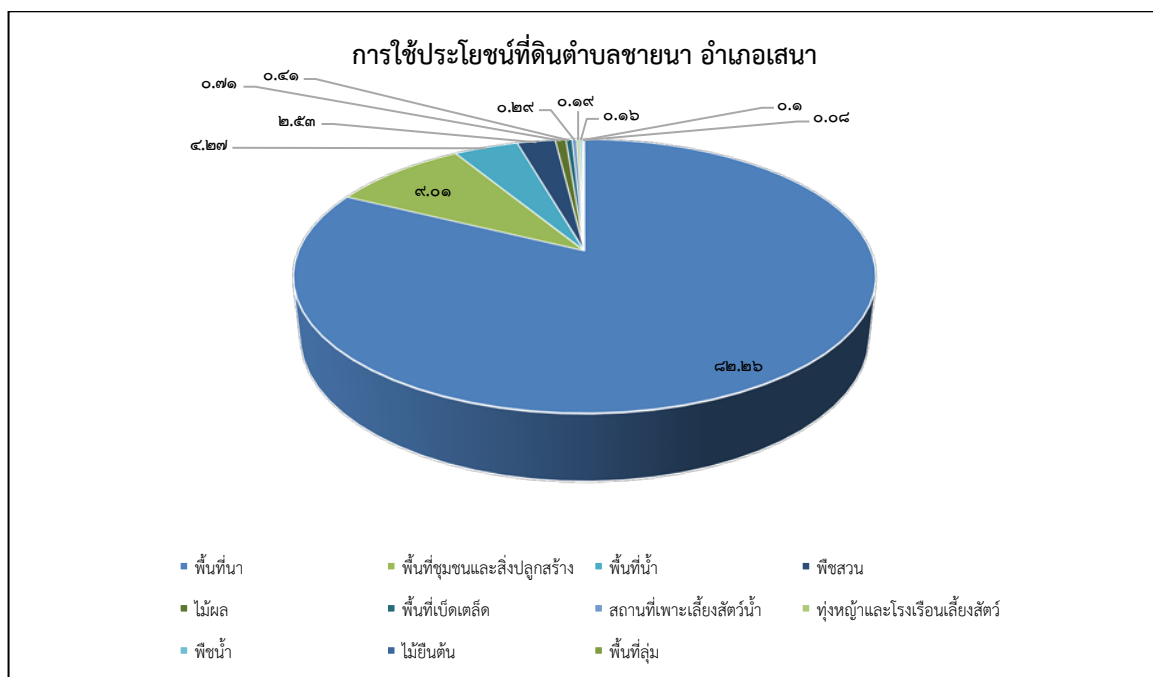
ตารางที่ ๖ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลชายนานำอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่นา	๑๕,๒๗๒	๘๒.๒๖
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑,๖๗๓.๑๑	๙.๐๑
พื้นที่น้ำ	๗๙๑.๘๘	๔.๒๗
พืชสวน	๔๖๙.๐๖	๒.๕๓
ไม้ผล	๑๓๒.๒๘	๐.๗๑
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๗๕.๘๖	๐.๔๑
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๕๓.๑๖	๐.๒๙
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๓๕.๙๔	๐.๑๙
พืชน้ำ	๒๙.๖๓	๐.๑๖
ไม้ยืนต้น	๑๘.๑๗	๐.๑
พื้นที่ลุ่ม	๑๔.๐๘	๐.๐๘

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๔ ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลขานา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๕ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลขานา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๖)

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลชายนานา มีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ข้าว มีพื้นที่ปลูกมาก จำนวน ๑๗,๕๐๐ ไร่ รองลงมา คือ ไม้ดอก มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๓๓๐ ไร่ และ ไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๕๑ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลพืชเศรษฐกิจตำบลชายนานา อำเภอเสนา ปี ๒๕๖๖

หมู่ที่	พื้นที่ทางการเกษตรทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							
		นาข้าว	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	พืชไร่	ไม้ดอก	ไม้ประดับ	สมุนไพร/เครื่องเทศ
๑	๓,๖๖๓	๓,๖๒๒	๓	๐	๐	๐	๓๘	๐	๐
๒	๑,๘๔๕	๑,๘๒๓	๑๐	๓	๒	๐	๐	๗	๐
๓	๒,๙๙๙	๒,๖๙๕	๒๐	๒	๘	๐	๒๖๕	๐	๙
๔	๓,๒๔๐	๓,๒๐๘	๕	๒	๐	๐	๒๕	๐	๐
๕	๓,๓๒๑	๓,๒๘๐	๑๐	๔	๒๓	๐	๐	๒	๒
๖	๙๐๗	๘๙๔	๑	๖	๓	๐	๐	๐	๓
๗	๑,๙๘๙	๑,๙๗๘	๒	๒	๕	๐	๒	๐	๐
รวม	๑๗,๙๖๔	๑๗,๕๐๐	๕๑	๑๙	๔๑	๐	๓๓๐	๙	๑๔

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเสนา, พ.ศ.๒๕๖๖)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลชายนานา มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๒ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๓ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ไม่มี วิสาหกิจชุมชน ๖ แห่ง สมาชิก ๙๑ ราย

ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลชายนานา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ชายนานา	๒	๓๓	๑	๑๐	-	-	๖	๙๑	-	-	-	-
รวม	๒	๓๓	๑	๑๐	-	-	๖	๙๑	-	-	-	-

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเสนา พ.ศ.๒๕๖๖)

ตารางที่ ๙ ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลชายนา

ชื่อ	ที่อยู่		ประเภท	จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่			
วิสาหกิจชุมชนกระยาสารทแม่รัตนนา	๑๙๔/๑	๒	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	๗	นางรัตนา บำเรอจิตร
วิสาหกิจชุมชนค่าน้ำมันและอุปกรณ์การเกษตรชายนา	๓๐/๒	๔	ร้านค้าชุมชน	๓๒	นายไพศาล สร้อยสน
วิสาหกิจชุมชนแพะแปลงใหญ่ตำบลชายนา	๒๒๕	๖	การผลิตปศุสัตว์	๑๗	นายนะวาท ไกรพันธุ์
วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรตำบลชายนา	๒๐๔	๒	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	๑๐	นางจำเนียร การสมมิตร
วิสาหกิจชุมชนร่วมใจชายนา ไชยเทศ	๔๘/๗	๔	บริการอื่นๆ	๑๐	นางสาววนิดา สุขอยู่

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเสนา พ.ศ.๒๕๖๖

ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มส่งเสริมอาชีพ และกลุ่มอื่นๆ

ชื่อ	ที่อยู่		ประเภท	จำนวนสมาชิก	ประธาน
	เลขที่	หมู่ที่			
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร					
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรไชยภูมิพัฒนา	๑๕๔/๑	๗	การแปรรูปผลผลิตการเกษตร	๑๐	นางบุญสม งามประดับ
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ					
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพการส่งออกกล้วยไม้	๒๓/๑๐	๓	กล้วยไม้ (ไม้ตัดดอกเมืองร้อน)	๑๐	นายมานิตย์ แยมประยูร
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรส่งเสริมอาชีพการทำนาปลอดภัยพืชชายนา	๖๖/๑	๕	ปลูกพืช (ข้าวเจ้า)	๑๐	นายธวัช พยุงแก้ว

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเสนา พ.ศ.๒๕๖๖

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

*****

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลชายนา

๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

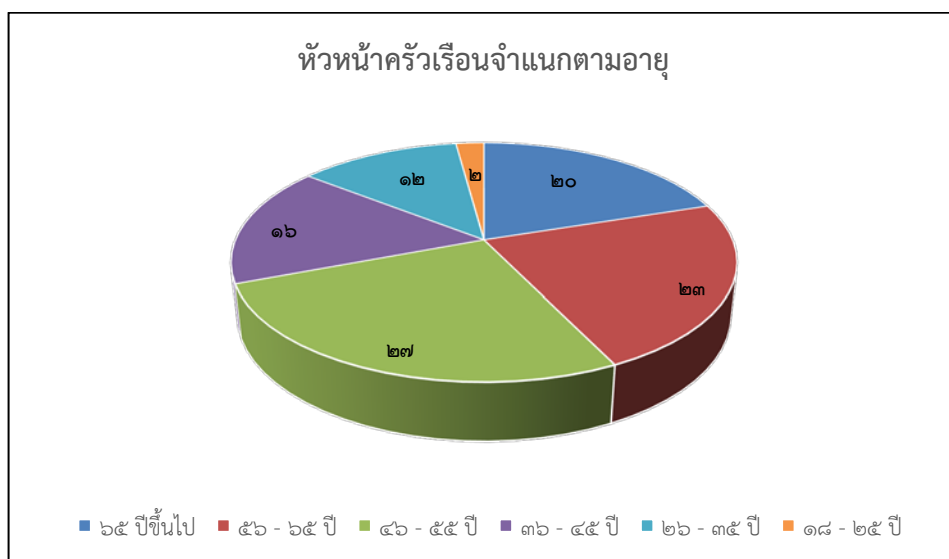
(๑) ครุว์เรือนเกษตรกร

ตำบลชายนามีครุว์เรือนเกษตรกร จำนวน ๘๘๖ ครุว์เรือน (จากที่ขึ้นทะเบียนที่สำนักงานเกษตรอำเภอ) โดยมีหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี จำนวน ๒๓๔ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔๑ รองลงมาอายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๒๐๒ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘๐ และอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๗๗ ครุว์เรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๙๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนจำแนกตามอายุ ตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครุว์เรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑๗๗	๑๙.๙๘
๕๖ - ๖๕ ปี	๒๐๒	๒๒.๘๐
๔๖ - ๕๕ ปี	๒๓๔	๒๖.๔๑
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๔๕	๑๖.๓๗
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๐๙	๑๒.๓๐
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๙	๒.๑๔
รวม	๘๘๖	๑๐๐

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๖ แสดงหัวหน้าครุว์เรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕)

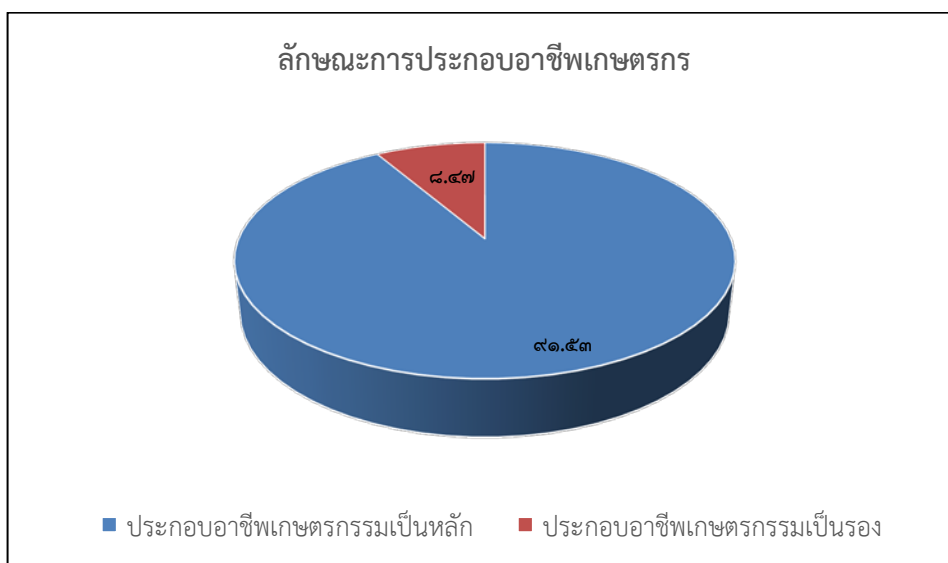
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตำบลชายนามีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๘๑๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๕๓ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๗๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๗

ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลชายน อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๘๑๑	๙๑.๕๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๗๕	๘.๔๗

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๗ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลชายน อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลชายน ส่วนใหญ่เกษตรกรจะเช่าพื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๕๒๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๐๔ และเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๔๘๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๙๖

ตารางที่ ๑๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลชายน อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เช่า	๕๒๓	๕๒.๐๔
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๔๘๒	๔๗.๙๖

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๘ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลชานา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕)

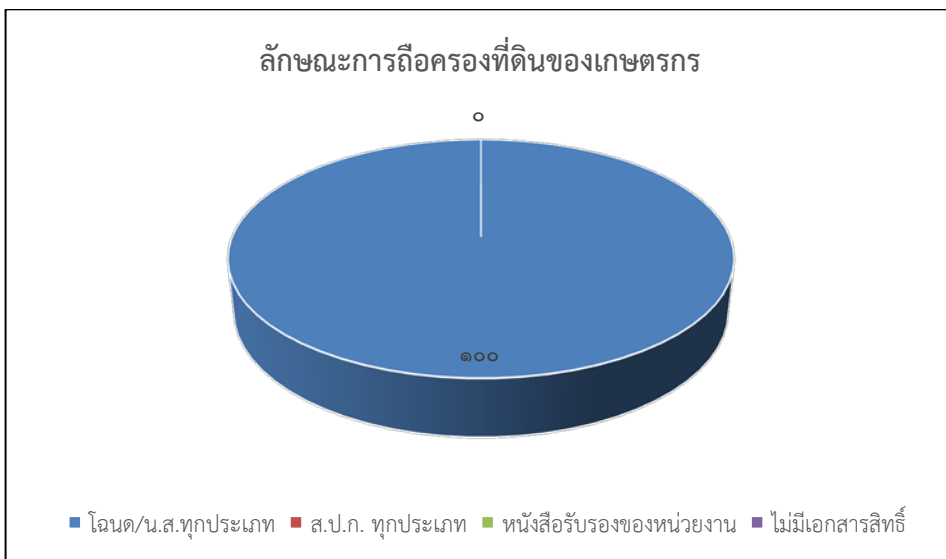
(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรตำบลชานา มีการถือครองที่ดินประเภทโฉนด จำนวน ๔๘๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๑๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลชานา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๔๘๒	๐	๐	๐	๔๘๒

(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕)

ภาพที่ ๙ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลชานา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลชายนานา มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๒ กลุ่ม มีสมาชิก ๓๓ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๖ แห่ง สมาชิก ๙๑ ราย

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลชายนานา อำเภอสวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ชายนานา	๒	๓๓	๑	๑๐	-	-	๕	๗๖	-	-	-	-
รวม	๒	๓๓	๑	๑๐	-	-	๕	๗๖	-	-	-	-

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสวน พ.ศ.๒๕๖๖

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลชายนานา มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่าย ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลชายนานา อำเภอสวน

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
ชายนานา	-	๒	-	๑	๑	-	-	-	๑
รวม	-	๒	-	๑	๑	-	-	-	๑

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสวน พ.ศ.๒๕๖๖

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลชายนานา มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๒๐ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑๐ ราย รองลงมอดินอาสา และปศุสัตว์อาสา จำนวน ๗ ราย และชลประทาน ๑ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสาสมัครมากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๑๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลชายนานา อำเภอสวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)									
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตรกร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน	ชลประทาน
ชายนานา	-	-	-	๗	๘	๘	-	-	-	๑
รวม	-	-	-	๗	๗	๑๐	-	-	-	๑

(ที่มา : ระบบอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลชายนานาไม่มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เครือข่าย

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การส่งเสริมการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ (กล้วยไม้)

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายมานิตย์ แยมประยงค์

บ้านเลขที่ ม.๓ ตำบลชายนานา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร ด้านการผลิตไม้ดอก (กล้วยไม้)

ชื่อ : ศูนย์เครือข่ายกิจกรรมการเลี้ยงแพะ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายฮีม ไกรพันธุ์

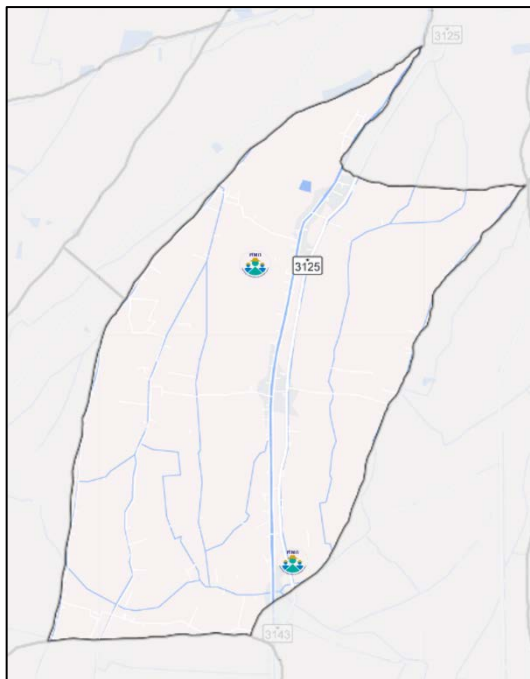
บ้านเลขที่ ม.๖ ตำบลชายนานา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์

ตารางที่ ๑๘ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลชายนานา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/ กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑.	ศูนย์เรียนรู้การส่งเสริม การผลิตไม้ดอกไม้ ประดับ (กล้วยไม้)	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิง เกษตร	๓	ชายนานา	นายมานิตย์ แยมประยงค์	๐๘๙๒๒๙๐๗๗๗
๒.	ศูนย์เครือข่ายกิจกรรม การเลี้ยงแพะ	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุ สัตว์	๖	ชายนานา	นายฮีม ไกรพันธุ์	๐๘๙๘๑๕๒๗๐๒

(ที่มา : ระบบ ศพก. พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๐ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย)
ตำบลชಾಯนา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

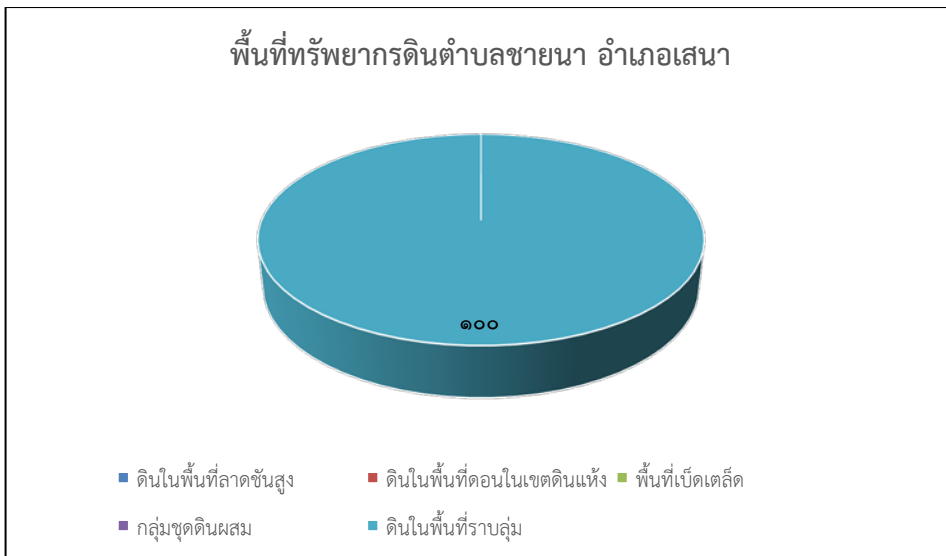
ตำบลชಾಯนา มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ แปลงใหญ่แพะ ตำบลชಾಯนา

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

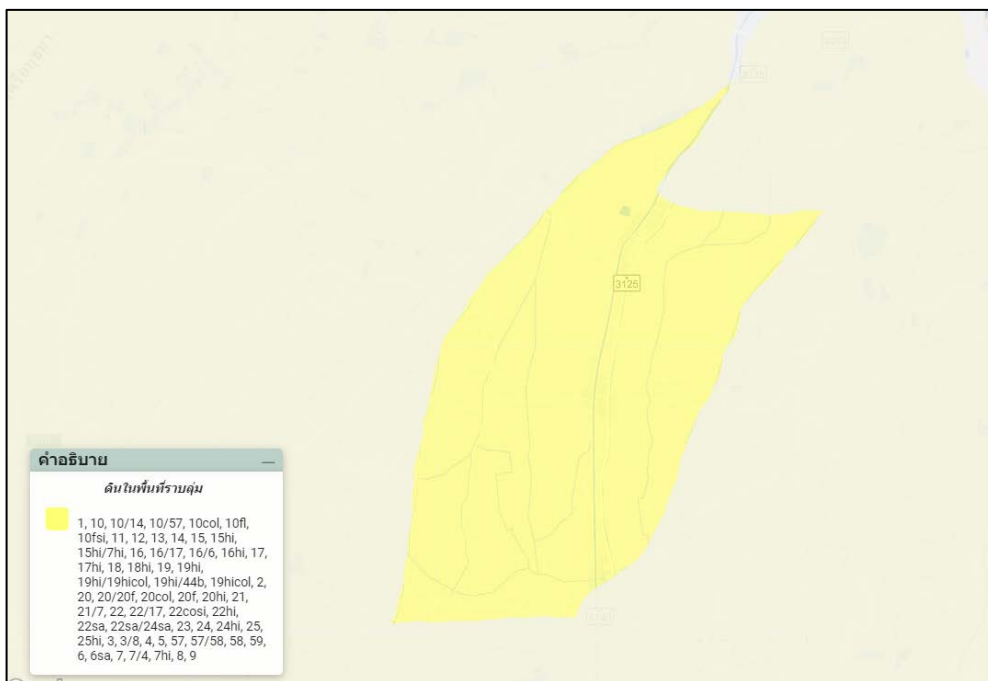
๑) ทรัพยากรดิน

ตารางที่ ๑๙ แสดงทรัพยากรดินตำบลชಾಯนา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๐	๐
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	๐	๐
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๐	๐
กลุ่มชุดดินผสม	๐	๐
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๙,๖๐๖	๑๐๐

ภาพที่ ๑๑ แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลชานนา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

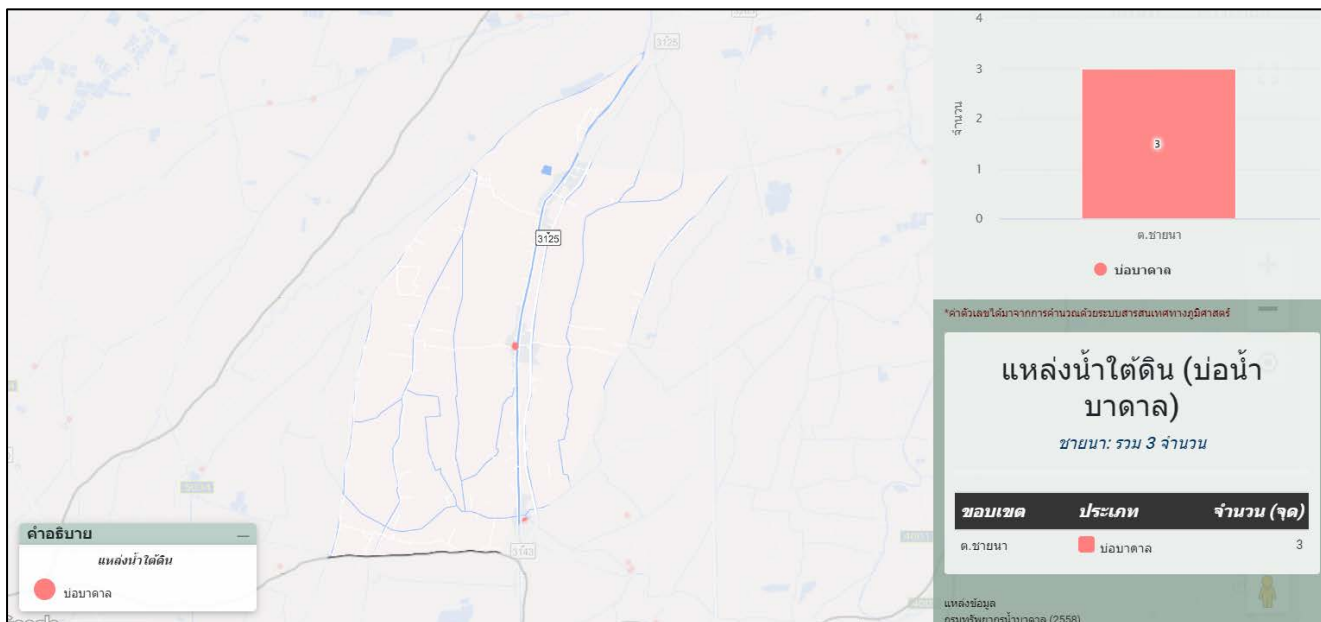

ภาพที่ ๑๒ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินตำบลชานนา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> พ.ศ. ๒๕๖๖)

๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลชಾಯนา เป็นพื้นที่อาศัยน้ำจากระบบชลประทานในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๑๐๐% ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลตำบลชಾಯนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ใช้ในการเกษตร รวมทั้งสิ้น ๓ บ่อ

ภาพที่ ๑๓ แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลชಾಯนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ.๒๕๖๖)

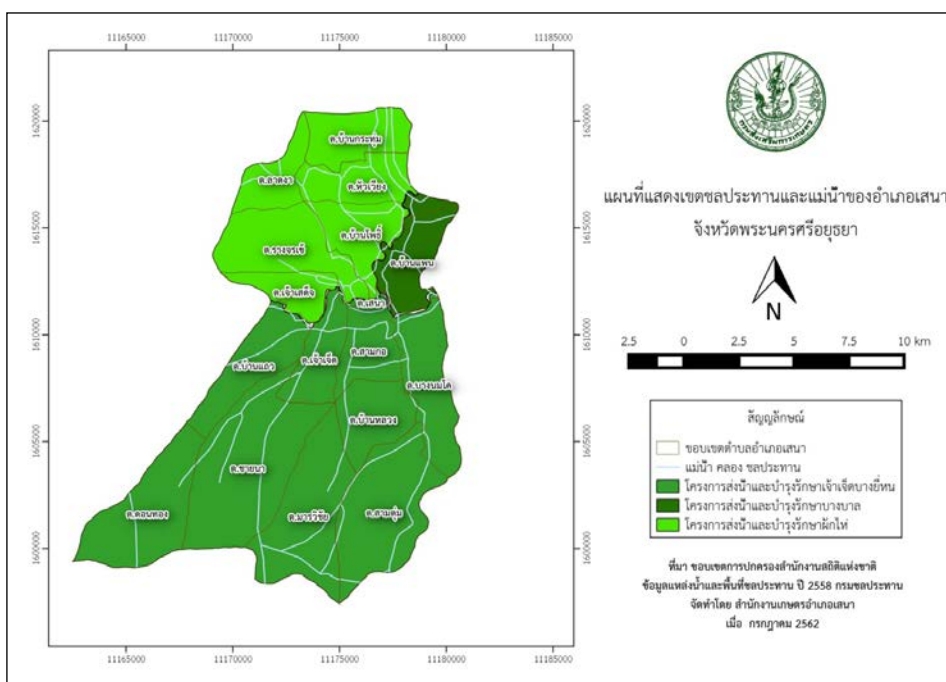
- แหล่งน้ำผิวดิน ตำบลชಾಯนา อำเภอเสนา ได้แก่ในแม่น้ำลำคลอง ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลชಾಯนา มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑ แห่ง และโครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ๑ แห่ง

แหล่งน้ำที่สำคัญและมีผลต่อกิจกรรมการเกษตรของตำบลชಾಯนาประกอบด้วย

๑. คลองसान มีความยาวประมาณ ๖,๓๙๘ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๒, ๓, ๖ และ ๗
๒. คลองเจ้าแปด มีความยาวประมาณ ๕,๓๔๓ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๑ และ ๓
๓. คลองดอนโพธิ์ มีความยาวประมาณ ๗,๙๓๖ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๓, ๔, ๕ และ ๗
๔. คลองหนองอ้อ มีความยาวประมาณ ๔,๒๔๘ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๔
๕. ลำรางนายอด มีความยาวประมาณ ๑,๘๖๕ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๓ และ ๕
๖. ลำรางยายเม้า มีความยาวประมาณ ๑,๖๖๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๕
๗. ลำรางนางไคร้ มีความยาวประมาณ ๒,๒๔๓ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๒ และ ๔
๘. ลำรางศาลเจ้า มีความยาวประมาณ ๙๕๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๒
๙. ลำรางนายทรง มีความยาวประมาณ ๑,๑๑๕ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๒
๑๐. ลำรางยายนวม มีความยาวประมาณ ๙๑๙ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๕
๑๑. ลำรางโพธิ์ มีความยาวประมาณ ๔,๗๕๔ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๒, ๓, ๔ และ ๗
๑๒. ลำรางปิ่นแก้ว มีความยาวประมาณ ๓,๓๕๔ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๓ และ ๔
๑๓. ลำรางหมาตาย มีความยาวประมาณ ๔,๒๗๔ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๔ และ ๕

- ๑๔.ลำรางนายแวน มีความยาวประมาณ ๑,๙๐๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๓ และ ๗
- ๑๕.ลำรางนายช่วย มีความยาวประมาณ ๘๙๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๑
- ๑๖.ลำรางนายเลื่อน มีความยาวประมาณ ๓,๐๖๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๑
- ๑๗.ลำรางนายเจียน มีความยาวประมาณ ๙๕๕ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๑
- ๑๘.ลำรางโคกหนองพล มีความยาวประมาณ ๗,๑๕๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๖ และ ๗
- ๑๙.ลำรางนายเทียบ มีความยาวประมาณ ๒,๑๔๖ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๓ และ ๗
- ๒๐.ลำรางนายแจ้ง มีความยาวประมาณ ๑,๘๐๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๑ และ ๒
- ๒๑.ลำรางตาเจียน มีความยาวประมาณ ๒๑๐ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๔
- ๒๒.ลำรางนายซุบ มีความยาวประมาณ ๖๐๕ เมตร ไหลผ่านพื้นที่ หมู่ที่ ๔

ส่วนโครงการที่รับผิดชอบตำบลชานนา คือ โครงการส่งน้ำบำรุงรักษาเจ้าเจ็ด - บางยี่หน

ภาพที่ ๑๔ แสดงเขตพื้นที่ชลประทานและแม่น้ำ อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ไม่มี

๑.๔ สิ้นค้าเกษตรที่สำคัญ

ชนิดสินค้า ข้าว

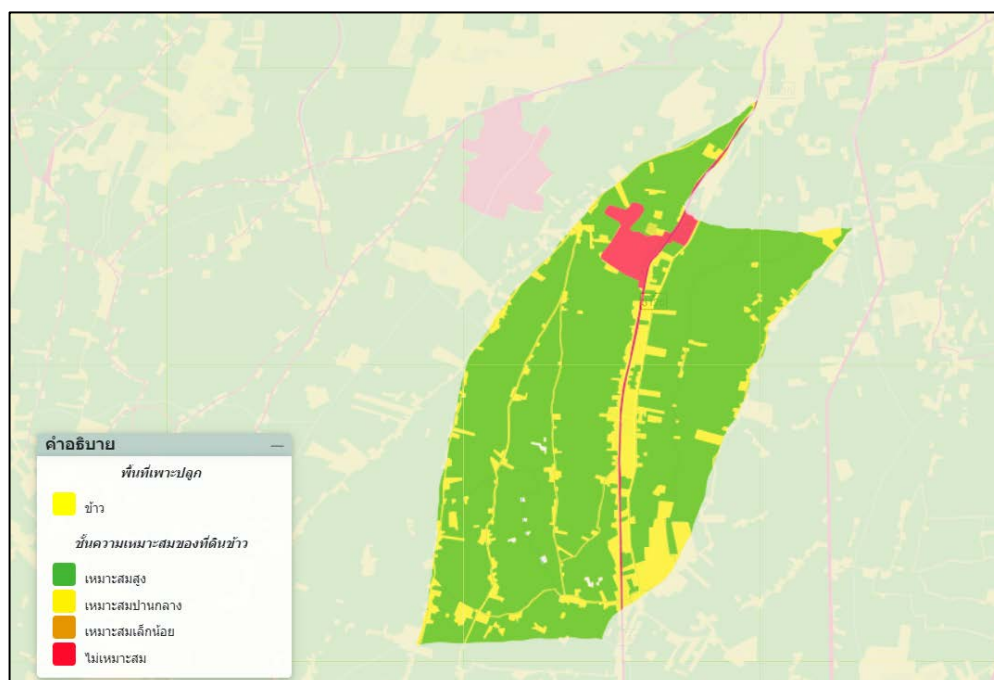
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลชานนา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน ๑๘,๕๑๙.๘๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๔,๙๙๕.๓๐ คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๙๗ เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒,๘๒๘.๑๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๖๙๖.๔๒ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๓.๗๖

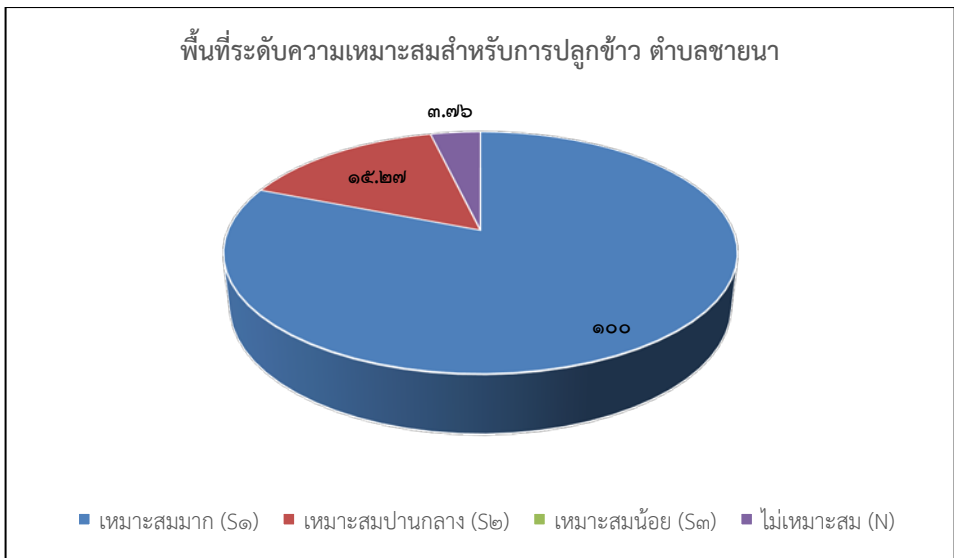
ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว ๑๘,๕๑๙.๘๘ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ชานนา	๑๔,๙๙๕.๓๐	๒,๘๒๘.๑๕	๐	๖๙๖.๔๒	๑๘,๕๑๙.๘๘

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ.๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๕ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลชานนา อำเภอสนา

(ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ.๒๕๖๖)

ภาพที่ ๑๖ แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลชายนา อำเภอสวนนา
 (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ.๒๕๖๖)

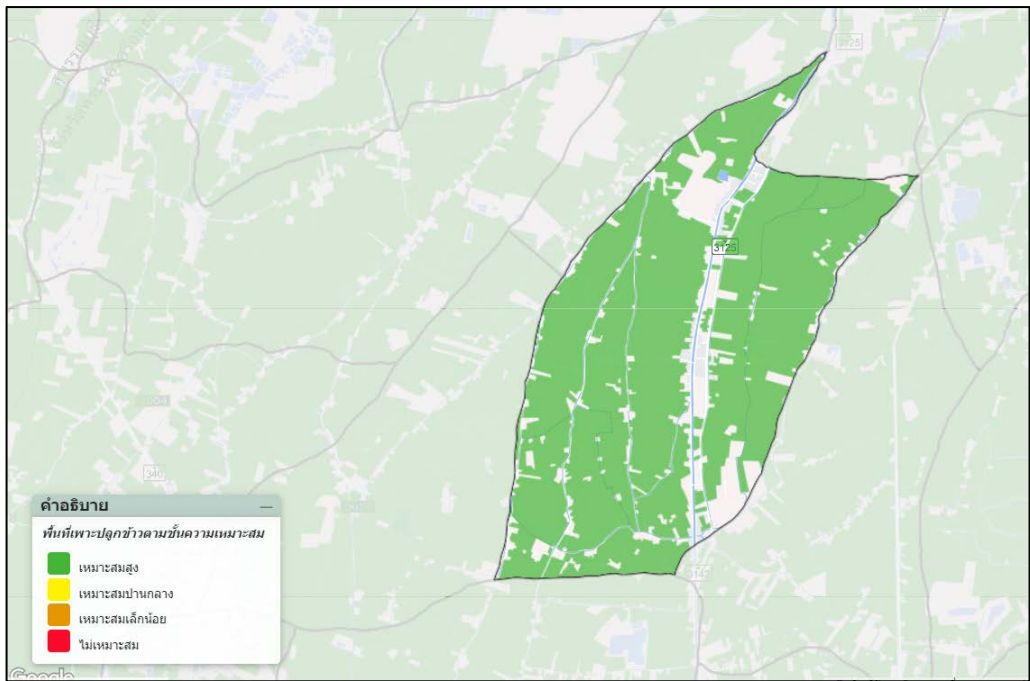
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลชายนา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๑๗,๕๐๐.๐๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๑ จำนวน ๓,๖๒๒ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๕ จำนวน ๓,๒๘๐ ไร่ และหมู่ที่ ๔ จำนวน ๓,๒๐๘ ไร่ ตามลำดับ ตารางที่ ๒๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตำบลชายนา อำเภอสวนนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	๓,๖๒๒
๒	๑,๘๒๓
๓	๒,๖๙๕
๔	๓,๒๐๘
๕	๓,๒๘๐
๖	๘๙๔
๗	๑,๘๗๘
รวม	๑๗,๕๐๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอสวนนา พ.ศ. ๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลชานนา อำเภอสนา
 (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ. ๒๕๖๖)

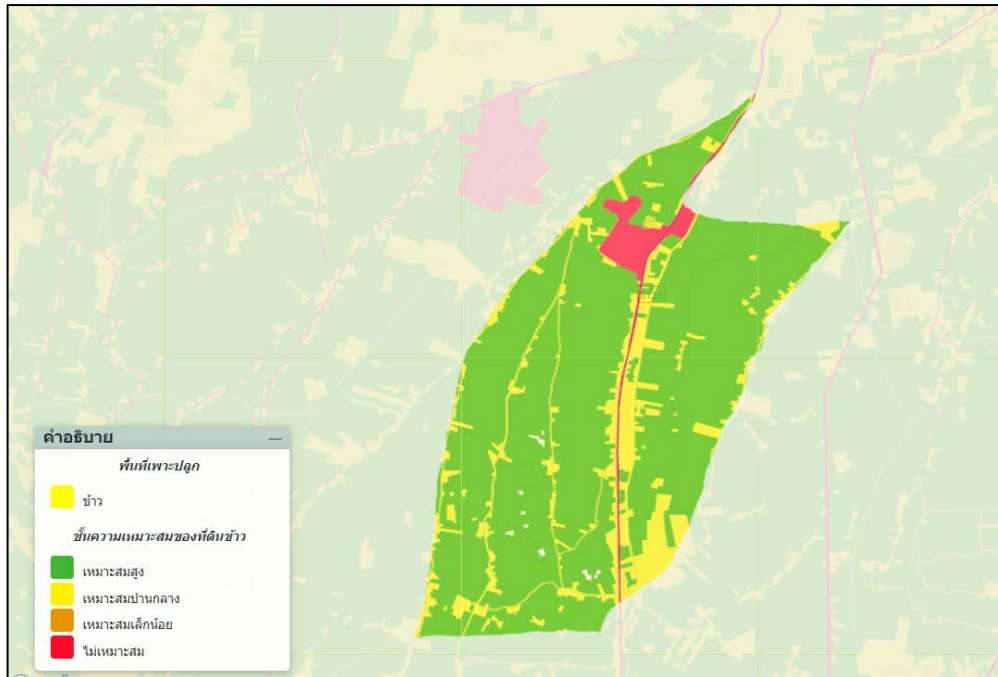
(๓) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบลชานนา อำเภอสนา มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ๑๘,๕๑๙.๘๘ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๑๔,๙๙๕.๓๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๙๗ เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๒,๘๒๘.๑๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๒๗ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๖๙๖.๔๒ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๓.๗๖

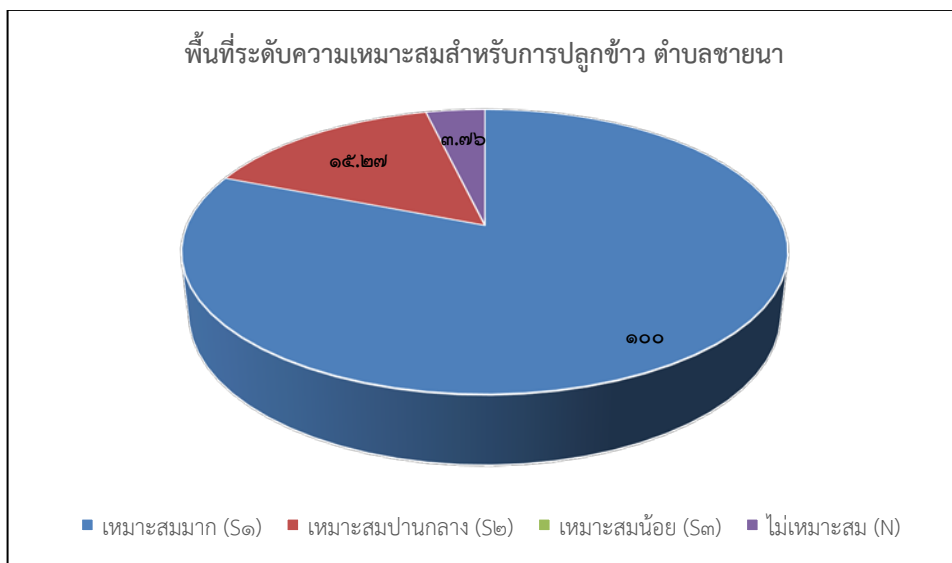
ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลชานนา อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
ชานนา	๑๔,๙๙๕.๓๐	๒,๘๒๘.๑๕	๐	๖๙๖.๔๒	๑๘,๕๑๙.๘๘

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ.๒๕๖๖

ภาพที่ ๑๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลชายน อำเภอสena (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ. ๒๕๖๖)

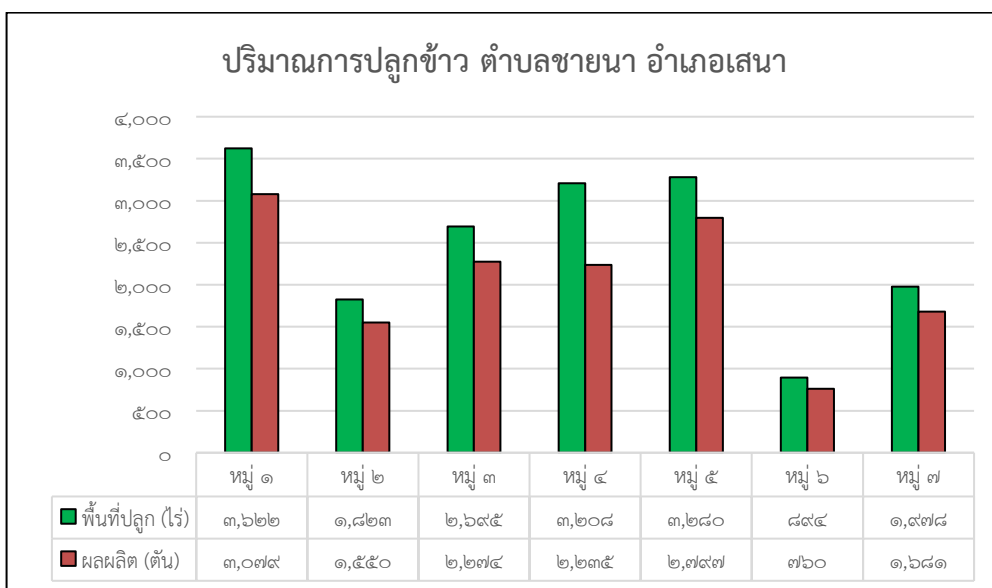
ภาพที่ ๑๙ แผนภูมิแสดงความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ตำบลชายน อำเภอสena (ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ.๒๕๖๖)

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลชายนานา มีพื้นที่การปลูกข้าว จำนวน ๑๗,๕๐๐ ไร่ ๘๖๖ ครัวเรือน เป็นตำบลที่มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ในอำเภอเสนา โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด คือ หมู่ที่ ๑ จำนวน ๓,๖๒๒ ไร่ จำนวน ๑๕๔ ครัวเรือน รองลงมาคือ หมู่ที่ ๕ จำนวน ๓,๒๘๐ ไร่ จำนวน ๑๖๘ ครัวเรือน และหมู่ที่ ๔ จำนวน ๓,๒๐๘ ไร่ จำนวน ๑๕๗ ครัวเรือน ตามลำดับ ตารางที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลชายนานา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๑๕๔	๓,๖๒๒	๓,๖๒๒	๓,๐๗๙	๐.๘๕
๒	๙๒	๑,๘๒๓	๑,๘๒๓	๑,๕๕๐	๐.๘๕
๓	๑๒๙	๒,๖๙๕	๒,๖๙๕	๒,๒๗๔	๐.๘๕
๔	๑๕๗	๓,๒๐๘	๓,๒๐๘	๒,๒๓๕	๐.๘๕
๕	๑๖๘	๓,๒๘๐	๓,๒๘๐	๒,๗๙๗	๐.๘๕
๖	๕๙	๘๙๔	๘๙๔	๗๖๐	๐.๘๕
๗	๑๐๗	๑,๙๗๘	๑,๙๗๘	๑,๖๘๑	๐.๘๕
รวม	๘๖๖	๑๗,๕๐๐	๑๗,๕๐๐	๑๔,๘๗๕	๐.๘๕

(ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๐ แสดงปริมาณการปลูกข้าวตำบลชายนานา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

เกษตรกรในตำบลชายนานา ได้มีการนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการผลิตข้าว ดังนี้

- (๑) การใช้พันธุ์ดี วางแผนการผลิต คัดเลือกพันธุ์ข้าวที่ทนต่อโรคและแมลง
- (๒) การเตรียมดิน ใช้วิธีเปียกสลับแห้ง ไถตะและไถแปร ๒ ครั้ง แล้วปล่อยน้ำเข้านา แชทิ้งไว้ประมาณ ๓-๕ วัน แล้วคราดทำเทือก และหว่านข้าววง
- (๓) การปลูก ทำนาแบบหว่านแบบน้ำตม
- (๔) ระบบการให้น้ำ สูบน้ำเข้านา

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในตำบลชานนา ส่วนใหญ่จะปลูกข้าวพื้นแข็ง (กข. ๔๑, กข. ๔๗, กข. ๕๗, กข. ๖๑, พิษณุโลก ๒) ซึ่งข้าวพันธุ์เหล่านี้ เมื่อจำหน่ายแล้ว จะมีราคาประมาณ ๖,๕๐๐ – ๖,๙๐๐ บาท/ตัน ซึ่งจะแตกต่างจากข้าวที่เพาะปลูกไว้เพื่อสีรับประทาน เช่น กข. ๔๓ และข้าวหอมปทุม ซึ่งจะมีราคาที่สูงกว่า (ราคาประมาณ ๘,๕๐๐ – ๘,๙๐๐ บาท/ตัน) ทั้งนี้ในพื้นที่ตำบลไม่มีแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว เกษตรกรจะต้องนำผลผลิตไปจำหน่ายในอำเภออื่น

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลชานนา มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer และ Young Smart Farmer จำนวน ๑๐ ราย

ตารางที่ ๒๓ แสดง Smart Farmer และ Young Smart Farmer ตำบลชานนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม
๑	นาง ทูเรียน ศาสตร์สมบูรณ์	๕	ชานนา	เสนา	๒๕๕๘
๒	นาง ทวี บุญมี	๕	ชานนา	เสนา	๒๕๕๘
๓	นาย สมเกียรติ ทรงไตรย์	๑	ชานนา	เสนา	๒๕๖๐
๔	นาง สุกัลยา อ้วนพลี	๓	ชานนา	เสนา	๒๕๖๐
๕	นาย มณฑล กันศิริ	๒	ชานนา	เสนา	๒๕๖๓
๖	นาย สมเกียรติ ทรงไตรย์	๑	ชานนา	เสนา	๒๕๖๕
๗	นาย ศิริพงษ์ ม่วงงาม	๔	ชานนา	เสนา	๒๕๖๖
๘	นาย ชัยยุทธ ทรัพย์จำนงค์	๕	ชานนา	เสนา	๒๕๖๖
๙	นาย นวาท ไกรพันธุ์	๖	ชานนา	เสนา	๒๕๖๖
๑๐	นาง บุญสม งามประดับ	๗	ชานนา	เสนา	๒๕๖๖

(ที่มา : ระบบเกษตรปราดเปรื่อง, พ.ศ.๒๕๖๖)

ชนิดสินค้า กล้วยไม้

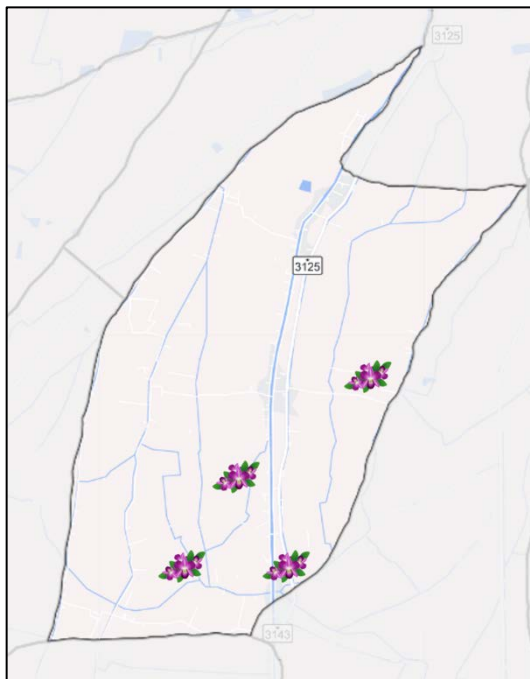
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลชานนา มีพื้นที่ปลูกสำหรับการปลูกกล้วยไม้ จำนวน ๓๓๐ ไร่ ปลูกมากที่สุดในหมู่ที่ ๓ จำนวน ๒๖๕ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๑ จำนวน ๓๘ ไร่ และหมู่ที่ ๔ จำนวน ๒๕ ไร่ ตามลำดับ ตารางที่ ๒๔ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยไม้ ตำบลชานนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	๓๘
๒	-
๓	๒๖๕
๔	๒๕
๕	-
๖	-
๗	๒
รวม	๓๓๐

(ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยไม้ ตำบลชานนา อำเภอเสนา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเสนา พ.ศ. ๒๕๖๖)

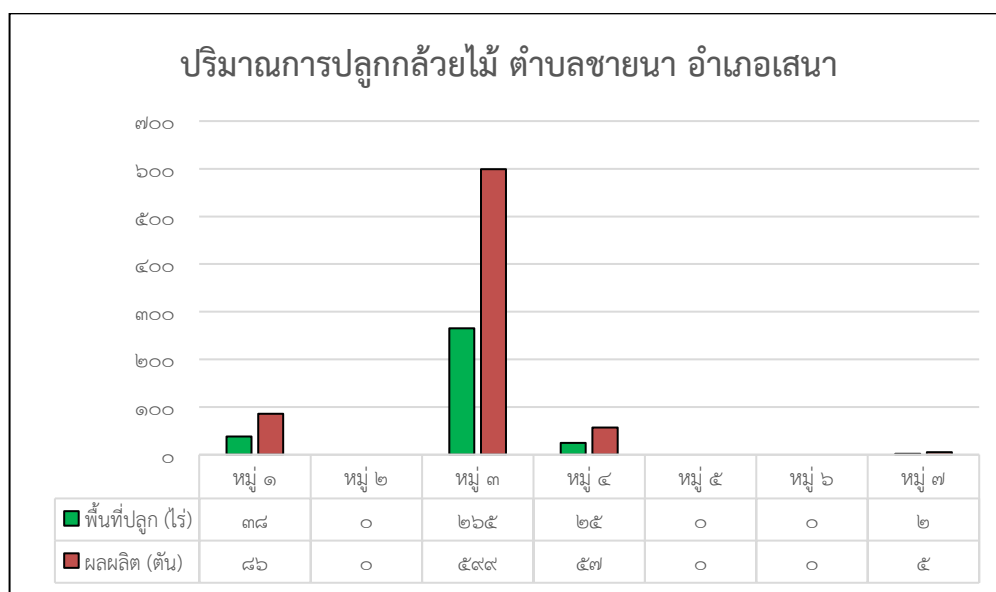
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลชานนา มีพื้นที่การปลูกกล้วยไม้ จำนวน ๓๓๐ ไร่ ๑๕ ครัวเรือน เป็นตำบลที่มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด ในอำเภอเสนา

ตารางที่ ๒๕ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยไม้ ตำบลชานนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๑	๓๘	๓๘	๘๖	๒.๒๖๑
๒	-	-	-	-	-
๓	๑๑	๒๖๕	๒๖๕	๕๙๙	๒.๒๖๑
๔	๑	๒๕	๒๕	๕๗	๒.๒๖๑
๕	-	-	-	-	-
๖	-	-	-	-	-
๗	๒	๒	๒	๕	๒.๒๖๑
รวม	๑๕	๓๓๐	๓๓๐	๗๔๖	๒.๒๖๑

(ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๓ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยไม้ตำบลชานนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

เกษตรกรในตำบลชานนา ได้มีการนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการปลูกกล้วยไม้ เช่น การใช้ระบบน้ำในสปริงเกอร์ในแปลง

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลชายนา มีการปลูกกล้วยไม้ ดังนี้

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปลูกกล้วยไม้											

ภาพที่ ๒๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยไม้ในตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลชายนา มีต้นทุนการผลิตกล้วยไม้ เป็นเงิน ๑๕๐,๓๕๐ บาท

ตารางที่ ๒๖ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยไม้ ตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	เฉลี่ย (บาท/ไร่)
๑	ค่าเมล็ดยา	๔๗,๓๘๖
๒	ค่าให้ปุ๋ย	๕๔,๓๒๘
๓	ค่ารดน้ำ	๓,๓๔๖
๔	ค่าตัดดอก	๒๔,๔๐๒
๕	ค่าดูแลทั่วไป	๒๐,๘๘๘

(ที่มา : รายงานแสดงต้นทุนการผลิตกล้วยไม้ พ.ศ.๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไม้ในตำบลชายนา ส่วนใหญ่จะปลูกกล้วยไม้ประเภท มอคคาร่า, แคทลียา, แวนด้า โดยส่วนมากจะเป็นกล้วยไม้ตัดดอก และจะส่งขายในตลาดเสนา และส่งออกต่างประเทศ เช่น เวียดนาม ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลชายนา ไม่มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่

ชนิดสินค้า ผักบุงน้ำ

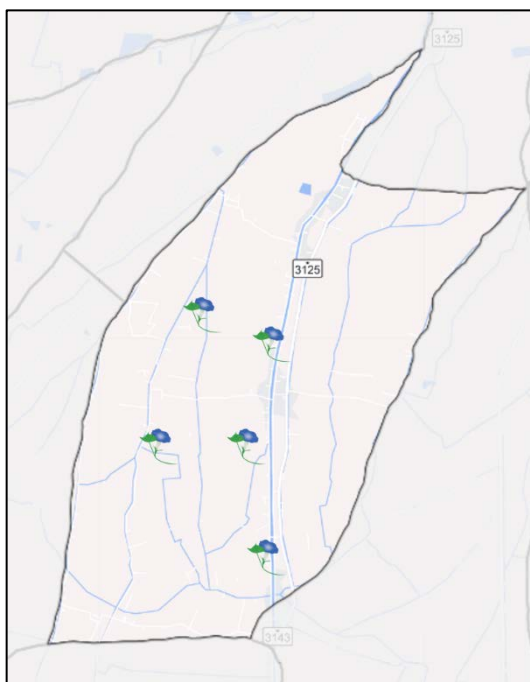
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลชายนา มีพื้นที่ปลูกสำหรับการปลูกผักบุงน้ำ จำนวน ๓๑ ไร่ ปลูกมากที่สุดในหมู่ที่ ๕ จำนวน ๑๙ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๓ และหมู่ที่ ๗ จำนวน ๔ ไร่ และหมู่ที่ ๒ และหมู่ที่ ๖ จำนวน ๒ ไร่ ตามลำดับ ตารางที่ ๒๗ แสดงพื้นที่ปลูกผักบุงน้ำ ตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ปลูก (ไร่)
๑	-
๒	๒
๓	๔
๔	-
๕	๑๙
๖	๒
๗	๔
รวม	๓๑

(ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๕ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกผักบุงน้ำ ตำบลชายนา อำเภอเสนา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเสนา พ.ศ. ๒๕๖๖)

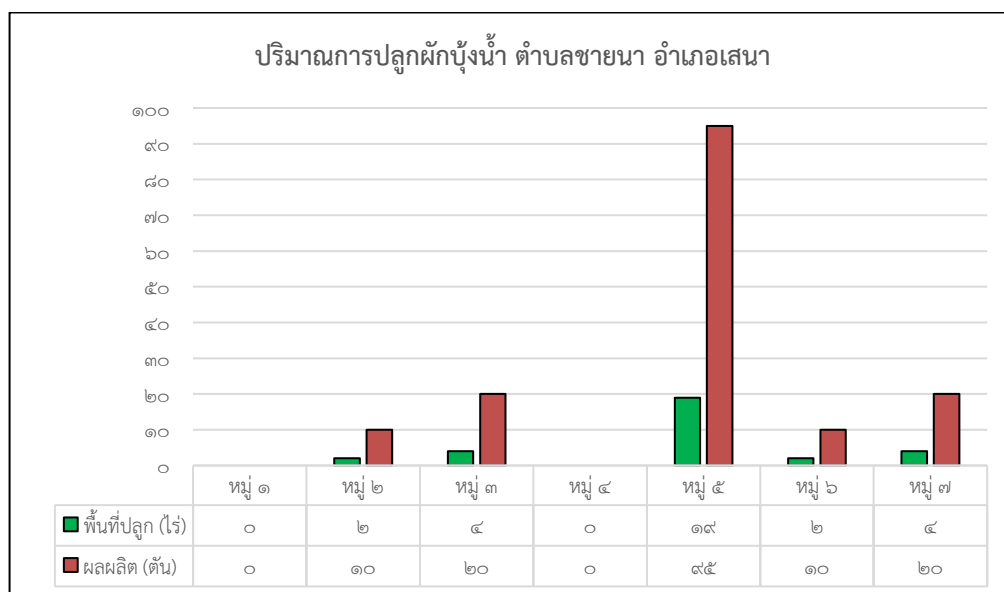
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลชายนานา มีพื้นที่การปลูกผักบุงน้ำ จำนวน ๓๑ ไร่ ๗ ครัวเรือน เป็นตำบลที่มีพื้นที่ปลูกมากที่สุด
ในอำเภอเสนา

ตารางที่ ๒๘ แสดงปริมาณการปลูกผักบุงน้ำ ตำบลชายนานา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	-	-	-	-	-
๒	๑	๒	๒	๑๐	๕
๓	๑	๔	๔	๒๐	๕
๔	-	-	-	-	-
๕	๓	๑๙	๑๙	๙๕	๕
๖	๑	๒	๒	๑๐	๕
๗	๑	๔	๔	๒๐	๕
รวม	๗	๓๑	๓๑	๑๕๕	๕

(ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา, พ.ศ. ๒๕๖๖)

ภาพที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกผักบุงน้ำ ตำบลชายนานา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ไม่มีเทคโนโลยีการผลิตผักบุงน้ำ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลชายนา มีการปลูกผักบุงน้ำ ดังนี้

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปลูกผักบุงรอบที่ ๑										ปลูกผักบุงรอบที่ ๑	
			ปลูกผักบุงรอบที่ ๒								

ภาพที่ ๒๗ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกผักบุงน้ำในตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตรอำเภอเสนา พ.ศ. ๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลชายนา มีต้นทุนการผลิตผักบุงน้ำ เป็นเงิน ๓๘,๒๔๐ บาท

ตารางที่ ๒๙ แสดงต้นทุนการผลิตผักบุงน้ำ ตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	เฉลี่ย (บาท/ไร่)
๑	ค่าเตรียมดิน	๕๐๐
๒	ค่าพันธุ์ผักบุง	๓๐๐
๓	ค่าสารเคมีกำจัดหนอน	๓๕๐
๔	ค่ายายืดยอด	๔๐๐
๕	ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๒๕-๗-๗-	๑,๙๐๐
๖	ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐	๒,๐๐๐
๗	ค่าฮอร์โมน	๒,๐๐๐
๘	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ตลอดฤดูกาลผลิต)	๑,๐๔๐
๙	ค่าถูง	๔๕๐
๑๐	ค่าयरัดกำผักบุง	๓๐๐
๑๑	ค่าจ้างแรงงานเก็บเกี่ยวผลผลิต	๒๘,๐๐๐
๑๒	ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)	๑,๐๐๐

(ที่มา : รายงานแสดงต้นทุนการผลิตผักบุงน้ำ พ.ศ.๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกผักบุงน้ำในตำบลชายนา ส่วนใหญ่จะขายตรงที่ตลาดไท โดยมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อถึงแปลงเกษตรกร

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลชายนา ไม่มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่

๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๐ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบล เป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านพื้นที่และทรัพยากร ๑. ด้านการขาดแคลนน้ำ และภัยแล้ง	การใช้น้ำมากในพื้นที่ ชลประทาน	๑. ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจใช้น้ำน้อย ๒. บริหารจัดการน้ำเพื่อจัดสรรน้ำอย่าง เป็นธรรม โดยมีการปลูกพืชปีละ ๒ ครั้ง และการกำหนดสัดส่วนการน้ำในแต่ละ กิจกรรม	๗ หมู่บ้าน ๑ ตำบล	เร่งด่วน

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบล เป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑.ด้านการผลิตสินค้า	- กลุ่มอาชีพไม่มีการกำหนดจำนวนการผลิตสินค้าของกลุ่ม - ไม่มีการใช้เทคโนโลยีหรือเครื่องจักรในการผลิต	กลุ่มควรจัดระบบการจัดการกลุ่มให้เป็นระบบมากขึ้น ให้ความสำคัญและจริงจังในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตที่ทันสมัยแต่ต้นทุนไม่สูงเข้ามาช่วยในกระบวนการผลิต	๗ หมู่บ้าน ๑ ตำบล	ปานกลาง
๒.ด้านการตลาด	- การสร้างนวัตกรรมใหม่ของผลิตภัณฑ์ยังอยู่ในขอบเขตที่จำกัด	กลุ่มควรพัฒนารูปแบบสินค้าให้ตรงตามความต้องการของตลาด ปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้สวยงาม รูปลักษณ์ของสินค้าให้มีความแปลกใหม่ สร้างตราสินค้าให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น	๗ หมู่บ้าน ๑ ตำบล	ปานกลาง

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบล เป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านเกษตรและองค์กร เกษตรกร ๑. ด้านการจัดการ	- ผู้ประกอบการยังขาด แนวคิดเชิงธุรกิจ	๑. การสร้างและเพิ่มนวัตกรรมจากภูมิ ปัญญาชาวบ้าน ๒. กลุ่มอาชีพความส่งเสริมให้เกิดช่อง ทางการจัดจำหน่ายที่หลากหลาย ๓. กลุ่มอาชีพควรส่งสมาชิกในกลุ่มไป อบรมการขายเพื่อให้เกิดความชำนาญใน ทักษะการขายมากขึ้น	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทุกกลุ่ม	ปานกลาง
๒. เครือข่ายวิสาหกิจ	- ขาดการมีส่วนร่วม และ ขาดความรู้ความเข้าใจในการ รวมกลุ่มเพื่อพัฒนาเครือข่าย วิสาหกิจ	สร้างความร่วมมือกันทั้งภาครัฐและเอกชน ในการสร้างจิตวิญญาณในการเป็น ผู้ประกอบการ และมีทักษะการบริหาร จัดการที่มีประสิทธิภาพ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทุกกลุ่ม	เร่งด่วน

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบล เป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. การเลือกใช้วัตถุดิบ	- แหล่งที่มา ผลผลิต ปริมาณ คุณภาพ การเสื่อมเสีย ตลอดจนการเก็บรักษา วัตถุดิบ	๑. แยกวัตถุดิบที่มีการเน่าเสียหรือปนเปื้อน สารพิษออกทันที ๒. อุปกรณ์ที่ใช้ขนส่งวัตถุดิบ ต้องรักษาความสะอาดให้สม่ำเสมอ ๓. บริเวณที่ใช้เก็บวัตถุดิบ จะต้องรักษาให้มีความสะอาดอยู่เสมอ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทุกกลุ่ม	ปานกลาง
๒. การบรรจุภัณฑ์	- ยังไม่มีข้อมูลที่จำเป็น สำหรับการตัดสินใจซื้อ	บรรจุภัณฑ์ต้องทำหน้าที่บอกกล่าวถึงสิ่งต่างๆ ของตัวผลิตภัณฑ์โดยการบอกข้อมูลที่จำเป็นทั้งหมดของตัวสินค้า นอกจากนี้ต้องมีสัญลักษณ์ที่สวยงามสะดุดตา เชิญชวนให้เกิดการตัดสินใจในการซื้อ	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทุกกลุ่ม	ปานกลาง
๓. การเก็บรักษา	เก็บไว้ได้ไม่นานหรือยังไม่มี การทดสอบการเก็บรักษา	๑. ผลิตภัณฑ์ต้องเก็บในลักษณะที่ไม่ก่อให้เกิดการปนเปื้อน หรือที่มีจุลินทรีย์ ปริมาณที่สูง ๒. ป้องกันการเน่าเสียหรือการเสียหายของ ภาชนะบรรจุ ๓. มีการตรวจสอบเป็นครั้งคราว เพื่อให้แน่ใจว่าอาหารนั้นยังเหมาะในการบริโภคและ เป็นไปตามข้อกำหนด	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทุกกลุ่ม	ปานกลาง

๒.๑ การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๓๑ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

TOWS Matrix	จุดแข็ง (S) ๑. ภูมิประเทศมีความอุดมสมบูรณ์ แหล่งน้ำตามธรรมชาติ และระบบชลประทานที่อำนวยความสะดวกการทำเกษตรกรรม ๒. มีการสนับสนุนการผลิตและการแปรรูปหลังเก็บเกี่ยวภายในจังหวัด ๓. ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพดีเหมาะสมต่อการแปรรูปและการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่ม ๔. องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นยังเป็นเสาหลักในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ ๕. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจพร้อมทั้งให้ความร่วมมือ ๖. มีทำเลที่ตั้งเหมาะสม ซึ่งเป็นศูนย์กลางรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร ๗. มีเครือข่ายที่มีบทบาทในการส่งเสริมประสิทธิภาพการพัฒนาด้านการเกษตรของจังหวัดและระดับเขต	จุดอ่อน (W) ๑. เกษตรกรประสบปัญหาการผลิตที่มีต้นทุนสูงไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ๒. ขาดการบริหารจัดการน้ำเชิงบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ ๓. การส่งเสริมเกษตรกรมีศักยภาพพึ่งพาตนเองไม่สอดคล้องกับการทำเกษตรกรรมในปัจจุบัน ๔. การไม่ครอบคลุมในการช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับภาคการผลิต การเก็บเกี่ยวผลผลิตและการแปรรูป ๕. การได้รับความร่วมมือจากเกษตรกรในการส่งเสริมการทำเกษตรยังมีน้อย ๖. เกษตรกรยังคงตั้งต้นที่จะเพาะปลูกข้าว ๗. เกษตรกรที่เป็นผู้สูงวัยยังขาดความรู้ความเข้าใจในการนำเทคโนโลยี/นวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ
โอกาส (O)	SO	WO
๑. แนวโน้มรัฐบาลและผู้บริโภคเน้นการบริโภคและการผลิตอาหารปลอดภัย ๒. เกษตรกรมีการเล็งเห็นการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการปลูกพืชผักปลอดภัย ๓. เกษตรกรมีการเล็งเห็นความสำคัญในการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่ ๔. เกษตรกรเล็งเห็นความสำคัญจากการใช้น้ำอย่างมีคุณค่า ๕. การเจริญเติบโตของตลาดดิจิทัลช่วยเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน	๑. พัฒนาและเพิ่มศักยภาพโดยประชาสัมพันธ์ข้อดีและประโยชน์ที่ได้รับของโครงการผ่านความสำเร็จจากแปลงต้นแบบในพื้นที่อื่น ๆ ที่สนใจ โดยการบูรณาการกับเครือข่ายชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ๒. พัฒนาและเพิ่มศักยภาพเกษตรกรต้นแบบและเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อเกิดการกระจายความรู้จากหน่วยงานภาครัฐ ๓. สร้างโอกาสในการแข่งขันทั้งสินค้าสดและการแปรรูปในตลาด ๔. สร้างจุดถ่ายทอดความรู้การปลูกพืชผักปลอดภัย โดยเน้นที่ด้านการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม	๑. จัดอบรมการให้ความรู้ด้านการผลิตต้นทุนต่ำ สินค้าปลอดภัย และการแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่า ๒. การส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการปลูกพืชผักปลอดภัยแทนการปลูกข้าวเพียงอย่างเดียว ๓. การพัฒนาแหล่งน้ำและส่งเสริมการใช้น้ำให้เหมาะสมกับพื้นที่และความจำเป็น
ภัยคุกคาม (T)	ST	WT
๑. ภัยธรรมชาติ (อุทกภัย, ภัยแล้ง, การแพร่ระบาดของศัตรูพืช, โรคระบาดของพืช) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ(ภาวะโลกร้อน) และดินเสื่อมโทรม ๒. ปัญหาการเมืองทำให้นโยบายของรัฐบาลมีการเปลี่ยนแปลงขาดความต่อเนื่อง	๑. ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งในกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกรต่าง ๆ เพื่อลดแรงกดดันจากสภาวะการเมืองและการบริหารงานจังหวัด ๒. เสนอให้หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ให้ความรู้ความเข้าใจและประชาสัมพันธ์รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติ	๑. ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในกรณีเกิดภัยตามธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการทำเกษตร (อุทกภัย, ภัยแล้ง, การแพร่ระบาดของศัตรูพืช, โรคระบาดของพืช, ดินเสื่อมโทรม) เพื่อเร่งให้ความช่วยเหลือหรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ลดความเสียหาย

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ พัฒนาและเพิ่มศักยภาพโดยประชาสัมพันธ์ข้อดีและประโยชน์ที่ได้รับของโครงการผ่านความสำเร็จจากแปลงต้นแบบในพื้นที่อื่นๆที่สนใจ โดยการบูรณาการกับเครือข่ายชุมชนหรือหน่วยงานอื่นๆ

๑.๒ พัฒนาและเพิ่มศักยภาพเกษตรกรต้นแบบและเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อเกิดการกระจายความรู้จากหน่วยงานภาครัฐ

๑.๓ สร้างโอกาสในการแข่งขันทั้งสินค้าสดและการแปรรูปในตลาด

๑.๔ สร้างจุดถ่ายทอดความรู้การปลูกพืชผักปลอดภัย โดยเน้นที่ด้านการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ จัดอบรมการให้ความรู้ด้านการผลิตต้นทุนต่ำ สินค้าปลอดภัย และการแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่า

๒.๒ การส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการปลูกพืชผักปลอดภัยแทนการปลูกข้าวเพียงอย่างเดียว

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งในกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายเกษตรกรต่าง ๆ เพื่อลดแรงกดดันจากสถานการณ์เมืองและการบริหารงานจังหวัด

๓.๒ เสนอให้หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ให้ความรู้ความเข้าใจและประชาสัมพันธ์รวมทั้งให้ความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติ

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในกรณีเกิดภัยตามธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการทำงานเกษตร (อุทกภัย, ภัยแล้ง, การแพร่ระบาดของศัตรูพืช, โรคระบาดของพืช, ดินเสื่อมโทรม) เพื่อเร่งให้ความช่วยเหลือหรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ลดความเสียหาย

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

*****

๑ แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

- เป้าหมาย

๑. เกษตรกรมีการลดการใช้สารเคมีในการทำการเพาะปลูก รวมทั้งสามารถวัตถุพิษ หรือสิ่งที่เหลือใช้จากครัวเรือนมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒. เกษตรกรมีการทำการเพาะปลูกข้าวมีมาตรฐาน และมีความปลอดภัย

- กลยุทธ์ ๑ ส่งเสริมเกษตรกรให้ลดใช้สารเคมีในการทำการเพาะปลูก

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตสารชีวอินทรีย์ในการควบคุมศัตรูพืช

โครงการที่ ๒ โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยสั่งตัด

โครงการที่ ๓ โครงการลดต้นทุนผลิตข้าว

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมเกษตรกรเพาะปลูกข้าวให้ได้มาตรฐาน

โครงการที่ ๑ โครงการ GAP ข้าว

๑.๑.๒ ประมง

- เป้าหมาย

เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการเลี้ยงปลา และสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร

- กลยุทธ์ : ให้ความรู้ด้านการทำการประมง

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลา

๑.๑.๓ ปศุสัตว์

- เป้าหมาย

เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม และสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร

กลยุทธ์ : ให้ความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย

เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่ถูกต้อง

กลยุทธ์ : ให้ความรู้ด้านการจัดทำแผนวิสาหกิจชุมชน

โครงการที่ ๑ โครงการอบรมการจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

๑.๒.๒ กลุ่มเกษตรกร

- เป้าหมาย
เพื่อส่งเสริมการผลิตพืชอาหารปลอดภัยจากสารพิษ รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาดูงานให้แก่เกษตรกร, กลุ่มเกษตรกรที่สนใจ
- กลยุทธ์ : ให้ความรู้และจัดสร้างโรงเรียนปลูกผักอินทรีย์
                  โครงการที่ ๑   โครงการส่งเสริมการผลิตพืชผักปลอดภัยสู่วิถีเกษตรอินทรีย์

๑.๒.๓ กลุ่มยุวเกษตรกร

- เป้าหมาย
เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มของเด็กและเยาวชน โดยใช้กระบวนการ “กลุ่มยุวเกษตรกร” ให้สมาชิกยุวเกษตรกรมีความรู้และความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานกลุ่มยุวเกษตรกร และกระบวนการทำงานกลุ่มยุวเกษตรกร
- กลยุทธ์ : สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียน
                  โครงการที่ ๑   โครงการสนับสนุนกลุ่มยุวเกษตรกรจัดตั้งใหม่

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ แหล่งน้ำ

- เป้าหมาย
เพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งน้ำใช้ด้านการเกษตรอย่างเพียงพอและทั่วถึง
- กลยุทธ์ : สำรวจ และปรับปรุงแหล่งน้ำ เพื่อใช้ในการเกษตร
                  โครงการที่ ๑   โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๑.๓.๒ ที่ดิน

- เป้าหมาย
เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตรให้ได้คุณภาพมาตรฐานสู่สากล
- กลยุทธ์
                  กลยุทธ์ที่ ๑ ประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในกรณีเกิดภัยตามธรรมชาติที่มีผลกระทบต่อการทำงานเกษตร (อุทกภัย, ภัยแล้ง, การแพร่ระบาดของศัตรูพืช, โรคระบาดของพืช, ดินเสื่อมโทรม) เพื่อเร่งให้ความช่วยเหลือหรือประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ลดความเสียหาย
                  โครงการที่ ๑   โครงการรณรงค์ลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา

๑.๔ การแปรรูปผลผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์

๑.๔.๑ แปรรูปผลผลิต

- เป้าหมาย
เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการส่งเสริมการแปรรูปและถนอมอาหาร และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตรของตนเอง
- กลยุทธ์ : กลยุทธ์ที่ ๑ การถ่ายทอดความรู้ด้านการแปรรูปและถนอมอาหาร
                  โครงการที่ ๑   โครงการส่งเสริมการแปรรูปและถนอมอาหาร

ตารางที่ ๓๒ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ/ตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบล เป้าหมาย)	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
			ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
			งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการผลิต สินค้าเกษตร	๑. โครงการส่งเสริมการผลิตสาร ชีวอินทรีย์ในการควบคุมศัตรูพืช	ตำบลชಾಯนา			๕๐ ราย	๙๘,๗๐๐	๕๐ ราย	๙๘,๗๐๐	๕๐ ราย	๙๘,๗๐๐	๕๐ ราย	๙๘,๗๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ
	๒. โครงการอบรมการตรวจ วิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยสั่งตัด	ตำบลชಾಯนา			๘๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๘๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๘๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๘๐ ราย	๒๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ
	๓. โครงการลดต้นทุนผลิตข้าว	ตำบลชಾಯนา			๘๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๘๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๘๐ ราย	๒๐,๐๐๐	๘๐ ราย	๒๐,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ
	๔. โครงการ GAP ข้าว	ตำบลชಾಯนา											สำนักงานเกษตรอำเภอ
	๕. โครงการส่งเสริมการ เพาะพันธุ์ปลา	ตำบลชಾಯนา			๓๐ ราย		๓๐ ราย		๓๐ ราย		๓๐ ราย		สำนักงานเกษตรอำเภอ และประมงอำเภอ
	๖. โครงการส่งเสริมการเลี้ยง สัตว์	ตำบลชಾಯนา			๓๐ ราย		๓๐ ราย		๓๐ ราย		๓๐ ราย		สำนักงานเกษตรอำเภอ และปศุสัตว์อำเภอ
พัฒนาเกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๑. โครงการอบรมการจัดทำ แผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน	ตำบลชಾಯนา			๑ กลุ่ม		๑ กลุ่ม		๑ กลุ่ม		๑ กลุ่ม		สำนักงานเกษตรอำเภอ
	๒. โครงการส่งเสริมการผลิต พืชผักปลอดภัยสู่วิถีเกษตร อินทรีย์	ตำบลชಾಯนา			๔๐ ราย		๔๐ ราย		๔๐ ราย		๔๐ ราย		สำนักงานเกษตรอำเภอ
	๓. โครงการสนับสนุนกลุ่มยุว เกษตรกรจัดตั้งใหม่	ตำบลชಾಯนา			๑ กลุ่ม	๒๗,๐๐๐	๑ กลุ่ม	๒๗,๐๐๐	๑ กลุ่ม	๒๗,๐๐๐	๑ กลุ่ม	๒๗,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ
พัฒนาพื้นที่และ ทรัพยากร การเกษตร	๑. โครงการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำใน เขตชลประทาน	ตำบลชಾಯนา			๑ กลุ่ม		๑ กลุ่ม		๑ กลุ่ม		๑ กลุ่ม		สำนักงานเกษตรอำเภอ
	๒.โครงการรณรงค์ลดการเผา เศษวัสดุการเกษตรในไร่นา	ตำบลชಾಯนา			๒ ครั้ง	๓,๐๐๐	๒ ครั้ง	๓,๐๐๐	๒ ครั้ง	๓,๐๐๐	๒ ครั้ง	๓,๐๐๐	สำนักงานเกษตรอำเภอ
การแปรรูปผลผลิต และการพัฒนา ผลิตภัณฑ์	๕. โครงการส่งเสริมการแปรรูป และถนอมอาหาร	ตำบลชಾಯนา			๑ กลุ่ม		๑ กลุ่ม		๑ กลุ่ม		๑ กลุ่ม		สำนักงานเกษตรอำเภอ

บรรณานุกรม

- สำนักงานเกษตรอำเภอเสนา. ๒๕๖๖. ข้อมูลพื้นฐานทางการเกษตร ปี ๒๕๖๕/๖
กรมส่งเสริมการเกษตร.(๒๕๖๕). ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร. สืบค้น ๒๐
มิถุนายน ๒๕๖๖, จาก www.doae.go.th
- กรมอุตุวิทยามหาวิทยาลัย. ๒๕๖๕. ปริมาณน้ำฝน เป็นรายเดือน ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔ อำเภอเสนา
จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
- กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๖). ข้อมูลกลุ่มชุดดินอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สืบค้น
๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖, จาก <http://gisinfo.ddd.go.th/cd>
- กรมพัฒนาที่ดิน. ๒๕๖๖. แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา.
สืบค้น ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๖, จาก <http://agri-map-online.moac.go.th/>

ภาคผนวก

โครงการส่งเสริมการผลิตสารชีวอินทรีย์ในการควบคุมศัตรูพืช

*****

๑. หลักการและเหตุผล

รัฐบาลมีนโยบายให้ประเทศเป็นครัวของโลก และเป็นแหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัยได้มาตรฐาน ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมการเกษตรเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามนโยบายดังกล่าวอำเภอเสนาเป็นอำเภอหนึ่งที่เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งเกษตรกรมีการเพาะปลูกพืชแบบไม่หมุนเวียน เป็นผลให้มีการระบาดของแมลงศัตรูพืช และจำเป็นต้องใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ผลิตและผู้บริโภค ตลอดจนสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมความหลากหลายทางชีวภาพลดลง ในทางกลับกันแมลงศัตรูพืชก็มีการระบาดรุนแรงมากขึ้นตำบลมานวิชัยได้มองเห็นแนวทางส่งเสริมให้เกษตรกรได้ป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบชีววิธีทดแทนการใช้สารเคมีเพียงอย่างเดียว โดยใช้สารชีวอินทรีย์และศัตรูธรรมชาติในการควบคุมศัตรูพืช ซึ่งจะผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง ผลผลิตปลอดภัยจากสารพิษ เป็นที่ต้องการของตลาด สภาพแวดล้อมดีขึ้น ผู้ผลิตและผู้บริโภคสุขภาพอนามัยที่แข็งแรง ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาที่ถูกต้องและยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร
๒. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้ถึงขบวนการผลิตสารชีวอินทรีย์ (เชื้อราบิวเวอเรีย) และนำไปใช้ทดแทนสารเคมี
๓. เพื่อให้สภาพแวดล้อมเกิดความสมดุลมากขึ้น
๔. ผลผลิตของเกษตรกรปลอดภัยจากสารพิษ
๕. ลดการระบาดของแมลงศัตรูพืชในแปลงปลูกพืชของเกษตรกร
๖. เพื่อให้เกษตรกรที่ผลิตสารชีวอินทรีย์ (เชื้อราบิวเวอเรีย) มีเงินทุนในการผลิตสารชีวอินทรีย์ อย่างต่อเนื่อง

๓. เป้าหมาย

๑. จัดตั้งกลุ่มผู้ผลิตเชื้อราบิวเวอเรีย ๑ กลุ่ม ในอำเภอเสนา
๒. ผลิตขยายเชื้อราบิวเวอเรีย จำหน่ายในราคาถูกให้เกษตรกรผู้สนใจ

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลชานนา

๖. กิจกรรม

- กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ๑ ครั้ง จำนวน ๕๐ คน จำนวนเงิน ๑๒,๒๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๕๐ คนๆ ละ ๗๐ บาท เป็นเงิน ๓,๕๐๐ บาท
  - อาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๕๐ คน เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
  - ค่าสมนาคุณวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท
  - ค่าป้ายผ้าชื่อโครงการฝึกอบรม จำนวน ๑ ผืน เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
  - เอกสารประกอบการอบรม จำนวน ๕๐ ชุดๆ ละ ๔๐ บาท เป็นเงิน ๒,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๒ จัดทำเชื้อราบิวเวอเรีย เป็นจำนวนเงิน ๘๖,๕๐๐ บาท

- เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด กิโลกรัมละ ๘ บาท ๒,๐๐๐ กก. เป็นเงิน ๑๖,๐๐๐ บาท
- ถุงพลาสติกกันจับทนความร้อน กิโลกรัมละ ๑๐๐ บาท ๔๐ กก. เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท

- คอขวดพลาสติก ๔๐๐ บาท/๑,๐๐๐ อัน ๓,๐๐๐ อัน เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
- ตู้เขี่ยเชื้อพร้อมหลอดUV และน็อน ตู้ละ ๖,๕๐๐ บาท ๑ ตู้ เป็นเงิน ๖,๕๐๐ บาท
- สำลี (บรรจุ ๔๐๐ กรัม) ม้วนละ ๙๐ บาท ๖๐ ม้วน เป็นเงิน ๕,๔๐๐ บาท
- ตะเกียงแอลกอฮอล์ ใบละ ๕๐ บาท ๒ ใบ เป็นเงิน ๑๐๐ บาท
- เข็มเขี่ยเชื้อ อันละ ๕๐ บาท ๒ อัน เป็นเงิน ๑๐๐ บาท
- เมทิลแอลกอฮอล์ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ขวดละ ๑๐๐ บาท ๑๐ ขวด เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- หม้อนึ่งความดัน (๖๐ กก.) ๔๐,๐๐๐ บาท/หม้อ ๑ หม้อ เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท
- ชั้นวางเชื้อ (๑ ชุด มี ๔ ชั้น) ๓,๐๐๐ บาท/ชุด ๒ ชุด เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
- ชุดเตาแก๊ส พร้อมถังแก๊ส ๓,๐๐๐ บาท/ชุด ๑ ชุด เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- กะละมังพลาสติกมีหูขนาดใหญ่ ๔๕๐ บาท/ใบ ๔ ใบ เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
- ตะกร้าทรงสี่เหลี่ยม ๑๐๐ บาท/ใบ ๔ ใบ เป็นเงิน ๔๐๐ บาท
- มือเสือ ๑๕๐ บาท/อัน ๑ อัน เป็นเงิน ๑๕๐ บาท
- มุ้งตาข่ายไนล่อน ๔๕๐ บาท/ม้วน ๑ ม้วน เป็นเงิน ๔๕๐ บาท
- ฟ็อกกี้ ๙๐ บาท/อัน ๑ อัน เป็นเงิน เป็นเงิน ๙๐ บาท
- ชั้นกันมด ๕๐ บาท/ ๑ กก. ๑ กก. เป็นเงิน ๑๕๐ บาท
- ผ้าปิดจมูก ๖๐ บาท/โหล ๑ โหล เป็นเงิน ๖๐ บาท
- ถ้วยรองขาตู้ ๕๐ บาท/ชุด ๒ ชุด เป็นเงิน ๑๐๐ บาท

๗. วิธีดำเนินการ

๑. คัดเลือกเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ
๒. ฝึกอบรมเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการและคัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงาน
๓. มอบอุปกรณ์การผลิตเชื้อราบิวเวอเรีย
๔. เกษตรกรผลิตเชื้อราบิวเวอเรีย เพื่อใช้และจำหน่าย

๘. งบประมาณ

รายการ	งบประมาณ
รวมทั้งสิ้น	๙๘,๗๐๐
งบการดำเนินงาน	
๑. ค่าอาหารกลางวัน ๕๐ คนๆ ละ ๗๐ บาท	๓,๕๐๐
๒. อาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท	๒,๕๐๐
๓. ค่าสมนาคุณวิทยากร จำนวน ๖ ชั่วโมงๆ ละ ๖๐๐ บาท	๓,๖๐๐
๔. ค่าป้ายผ้าชื่อโครงการฝึกอบรม จำนวน ๑ ผืน	๖๐๐
๕. เอกสารประกอบการอบรม จำนวน ๕๐ ชุดๆ ละ ๔๐ บาท	๒,๐๐๐
๖. เมล็ดพันธุ์ข้าวโพด กิโลกรัมละ ๘ บาท ๒,๐๐๐ กก.	๑๖,๐๐๐
๗. ถุงพลาสติกกันจับทนความร้อน กิโลกรัมละ ๑๐๐ บาท ๔๐ กก.	๔,๐๐๐
๘. คอขวดพลาสติก ๔๐๐ บาท/๑,๐๐๐ อัน ๓,๐๐๐ อัน	๑,๒๐๐
๙. ตู้เขี่ยเชื้อพร้อมหลอดUV และน็อน ตู้ละ ๖,๕๐๐ บาท ๑ ตู้	๖,๕๐๐
๑๐. สำลี (บรรจุ ๔๐๐ กรัม) ม้วนละ ๙๐ บาท ๖๐ ม้วน	๕,๔๐๐
๑๑. ตะเกียงแอลกอฮอล์ ใบละ ๕๐ บาท ๒ ใบ	๑๐๐
๑๒. เข็มเขี่ยเชื้อ อันละ ๕๐ บาท ๒ อัน	๑๐๐

รายการ	งบประมาณ
๑๓. เมทิลแอลกอฮอล์ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ ขวดละ ๑๐๐ บาท ๑๐ ขวด	๑,๐๐๐
๑๔. หม้อนึ่งความดัน (๖๐ กก.) ๔๐,๐๐๐ บาท/หม้อ ๑ หม้อ	๔๐,๐๐๐
๑๕. ชั้นวางเชื้อ (๑ ชุด มี ๔ ชั้น) ๓,๐๐๐ บาท/ชุด ๒ ชุด	๖,๐๐๐
๑๖. ชุดเตาแก๊ส พร้อมถังแก๊ส ๓,๐๐๐ บาท/ชุด ๑ ชุด	๓,๐๐๐
๑๗. กะละมังพลาสติกมีหูขนาดใหญ่ ๔๕๐ บาท/ใบ ๔ ใบ	๑,๘๐๐
๑๘. ตะกร้าทรงสี่เหลี่ยม ๑๐๐ บาท/ใบ ๔ ใบ	๔๐๐
๑๙. มือเสือ ๑๕๐ บาท/อัน ๑ อัน	๑๕๐
๒๐. มุ้งตาข่ายไนลอน ๔๕๐ บาท/ม้วน ๑ ม้วน	๔๕๐
๒๑. ฟ็อกกี้ ๙๐ บาท/อัน ๑ อัน	๙๐
๒๒. ชั้นกันมด ๕๐ บาท/ ๑ กก. ๑ กก.	๑๕๐
๒๓. ผ้าปิดจมูก ๖๐ บาท/โหล ๑ โหล	๖๐
๒๔. ถ้วยรองขาตู้ ๕๐ บาท/ชุด ๒ ชุด	๑๐๐

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการใช้สารเคมี
๒. ผลผลิตของเกษตรกรปลอดภัยจากสารพิษตรงตามความต้องการของตลาด
๓. เกษตรกรสามารถผลิตและใช้เชื้อราชีวเวอเรียได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
๔. สภาพแวดล้อมเกิดความสมดุลมากขึ้น
๕. มีเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตขยายเชื้อราชีวเวอเรียอย่างต่อเนื่อง
๖. ปัญหาในการระบาดของศัตรูพืชลดลง

โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยสั่งตัด

*****

๑. หลักการและเหตุผล

ประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลมารวิชัย ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีการใช้ปุ๋ยเคมีในการทำการเกษตรอย่างกว้างขวาง และใช้ติดต่อกันเป็นระยะเวลายาวนาน ทำให้โครงสร้างของดินถูกทำลาย สภาพของดินโดยทั่วไปเกิดความเสื่อมโทรม ธาตุอาหารที่มีในดินไม่เพียงพอหรืออาจเกินความต้องการของพืชที่ปลูก ส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ไม่เป็นที่น่าพอใจ และเกษตรกรยังไม่เข้าใจในเรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีเป็นอย่างมาก ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลมารวิชัย เล็งเห็นถึงความสำคัญในการตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อหาธาตุอาหารไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โปแตสเซียม (N-P-K) เพื่อนำไปใช้คำนวณหาปริมาณการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสมในการเพิ่มธาตุอาหารดังกล่าว หรือที่เรียกว่า การใช้ปุ๋ยสั่งตัด จึงเห็นควรให้ดำเนินโครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยสั่งตัดให้แก่เกษตรกร ได้มีความรู้และสามารถวิเคราะห์ดินในพื้นที่ของตนเองนำไปสู่การลดต้นทุนจากปุ๋ยเคมีได้

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรสามารถตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อหาธาตุอาหาร N-P-K ในพื้นที่ทำการเกษตรได้
๒. เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้คำนวณหาปริมาณปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับดินในพื้นที่
๓. เพื่อให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตจากค่าปุ๋ยเคมี
๔. เพื่อการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรจากดินที่มีความเหมาะสม

๓. เป้าหมาย

เกษตรกร ตำบลชายนา จำนวน ๘๐ คน

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖

๕. วิธีดำเนินการ

ตรวจวิเคราะห์ดินและถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้ปุ๋ยสั่งตัดแก่เกษตรกร

๖. สถานที่ดำเนินการ

ที่ทำการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลหมู่ที่ ๕ ตำบลชายนา

๗. งบประมาณ

รายละเอียดดังนี้

- น้ยาตรวจวิเคราะห์ดิน จำนวน ๒ ชุดๆ ละ ๓,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท
  - เอกสารประกอบการอบรม จำนวน ๑๐๐ ชุดๆ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
  - อาหารว่างและเครื่องดื่ม จำนวน ๑๐๐ ชุดๆ ละ ๓๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
  - ค่าตอบแทนวิทยากร ๖ ชั่วโมงๆ ละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
  - เอกสารประกอบการบรรยาย/อื่นๆ เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- (ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถัวจ่ายกันได้)

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๐,๐๐๐ บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อหาธาตุอาหาร N-P-K ในพื้นที่ทำการเกษตรของตนเอง
๒. เกษตรกรนำความรู้ที่ได้ไปใช้คำนวณหาปริมาณปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับดินในพื้นที่
๓. เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตจากค่าปุ๋ยเคมี
๔. ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นจากการใช้ปริมาณปุ๋ยที่เหมาะสมมากขึ้น

โครงการลดต้นทุนการผลิตข้าว

*****

๑. หลักการและเหตุผล

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน เกษตรกรประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง เพราะต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอก อีกทั้งความไม่แน่นอนของราคาพืชผลทางการเกษตร จึงทำให้เกษตรกรขาดทุนหรือได้กำไรไม่เท่าที่ควร แนวทาง การแก้ไขปัญหาแนวทางหนึ่งคือการลดต้นทุนการผลิตโดยการลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก มุ่งเน้นให้เกษตรกรนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด หากมีการนำแนวทางเหล่านี้ไปปฏิบัติคาดว่าจะสามารถลดต้นทุนการผลิตได้ในระดับที่น่าพอใจ

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าวอย่างเหมาะสม

๓. เป้าหมาย

๑. ดำเนินการในพื้นที่ ๑๖ ตำบล เกษตรกรเข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น ๔๘๐ ราย
๒. มีแปลงเรียนรู้การลดต้นทุนการผลิต จำนวน ๑๖ แปลง ๆ ละ ๑๐ ไร่
๓. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงาน จำนวน ๑๒ ครั้ง เกษตรกรจำนวน ๔๘๐ ราย
๔. ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน จำนวน ๑๒ ครั้ง เกษตรกรจำนวน ๔๘๐ ราย

๔. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ๑๓๖ หมู่บ้าน ๑๖ ตำบล

๕. ระยะเวลา

ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

๖. กิจกรรม

๑. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการลดต้นทุน จำนวน ๓ ครั้ง/ปี
๒. จัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบด้านการลดต้นทุนการผลิตตำบลละ ๑ แปลง ๆ ละ ๑๐ ไร่
๓. จัดฝึกอบรมและศึกษาดูงาน จำนวน ๓ ครั้ง/ปี
๔. ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน จำนวน ๓ ครั้ง/ปี

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. อบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการลดต้นทุน
๒. จัดทำแปลงเรียนรู้ต้นแบบด้านการลดต้นทุนการผลิตตำบลละ ๑๐ ไร่
๓. จัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานแปลงเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จการลดต้นทุนการผลิตข้าว
๔. ถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน โดยการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและจัดทำแปลงพยานกรรมและเตือนการระบาดของศัตรูข้าว

๕. ติดตามและประเมินผล

๖. ประชาสัมพันธ์

๘. งบประมาณ

ปี ๒๕๖๒	งบประมาณ	๖๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๓	งบประมาณ	๖๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๔	งบประมาณ	๙๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๕	งบประมาณ	๙๐,๐๐๐	บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรจำนวน ๔๘๐ รายได้รับการอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการลดต้นทุน
๒. มีแปลงเรียนรู้ต้นแบบด้านการลดต้นทุนการผลิตตำบลละ ๑ แปลง ๆ ละ ๑๐ ไร่
๓. เกษตรกรจำนวน ๔๘๐ รายได้ฝึกอบรมและศึกษาดูงานแปลงเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จการลดต้นทุนการผลิตข้าว
๔. เกษตรกรจำนวน ๔๘๐ รายได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน และมีการจัดตั้งศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและจัดทำแปลงพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว ตำบลละ ๑ ศูนย์

โครงการ GAP ข้าว

*****

๑. หลักการและเหตุผล

จากการที่ต้องผลิตข้าวให้ได้ปริมาณมากทำให้เกษตรกรต้องใช้สารเคมีในการกำจัดแมลงและศัตรูพืชและใช้ปุ๋ยเคมีในการเร่งผลผลิต ทำให้ผู้บริโภคได้รับสารเคมีเข้าไปสะสมในร่างกายและทำลายสุขภาพในเวลาต่อมา ทั้งยังก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม จึงดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนระบบการผลิตจากเกษตรใช้สารเคมี เป็นเกษตรที่มีระบบการผลิตที่ปลอดภัยจากสารพิษ โดยการให้ความรู้ในการปลูกข้าวที่ปลอดภัยตามระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) และส่งเสริมให้แปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร เพื่อจัดจำหน่ายให้กับเกษตรกรและคนในชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรโดยการแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสารจากโรงสีข้าวชุมชน โดยมีรายได้มากกว่าการขายข้าวเปลือกให้แก่โรงสี
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกและขยายพื้นที่การปลูกข้าวปลอดสารพิษมากยิ่งขึ้น
๓. เพื่อให้ผู้บริโภคได้ซื้อข้าวสารราคาถูกกว่าท้องตลาด ทำให้ลดรายจ่าย
๔. เพื่อให้เกษตรกรมีสุขอนามัยที่ดีขึ้น เนื่องจากไม่ใช้สารเคมี
๕. เพื่อให้เกษตรกรได้เรียนรู้การจัดการด้านการตลาด ต้นทุนการผลิต และการบริหารจัดการด้านการบัญชีและการเงิน
๖. เพื่อส่งเสริมการขายและตลาดข้าวของเกษตรกรไปยังผู้บริโภค

๓. เป้าหมาย

๑. ส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษเกษตรกรที่ได้รับมาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practice) จำนวน ๑๐๐ ราย
๒. กิจกรรมด้านการส่งเสริมการตลาดและการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร สามารถส่งเสริมด้านการตลาดและการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรให้เกษตรกรได้ไม่น้อยกว่า ๑๐๐ ตัน
๓. กิจกรรมส่งเสริมเกษตรกรจำหน่ายข้าวปลอดภัยจากสารพิษสู่ผู้บริโภค

๔. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ๑๓๖ หมู่บ้าน ๑๖ ตำบล

๕. ระยะเวลา

ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. รับสมัครตัวแทนเกษตรกร
๒. จัดอบรมตราหลักการจัดการคุณภาพ GAP พืช
๓. ตรวจสอบประเมินแปลงที่ยื่นขอคำร้อง

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านอาสาสมัครเกษตร
๒. คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษด้วยระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP ข้าว)
๓. ประชาสัมพันธ์คัดเลือกเกษตรกร

๔. พัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ ช่องทางตลาดและการจำหน่ายข้าว
๕. ให้คำแนะนำ ติดตามและประเมินผล และร่วมแก้ปัญหาของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ
๖. สรุปผลและประเมินผล

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๘.๑ เกษตรกรสามารถขยายพื้นที่ในการปลูกข้าวปลอดสารพิษเพิ่มมากขึ้น
- ๘.๒ เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสารจากโรงสีข้าวชุมชน
- ๘.๓ เกษตรกรได้เรียนรู้การจัดการด้านการตลาด และการบริหารจัดการด้านการบัญชีและการเงิน
- ๘.๔ เกษตรกรผู้ผลิตมีสุขภาพอนามัยดีขึ้น ผู้บริโภคมีข้าวปลอดภัยจากสารพิษบริโภค
- ๘.๕ เกษตรกรมีแหล่งและช่องทางจำหน่ายสินค้าเพิ่มขึ้น
- ๘.๖ ผู้บริโภคซื้อข้าวสารในราคาถูกกว่าท้องตลาด

โครงการส่งเสริมการเพาะพันธุ์ปลา

*****

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอเสนามีสภาพพื้นที่อำนวยต่อการเลี้ยงปลา และเกษตรกรส่วนใหญ่จะมีการขุดบ่อเลี้ยงปลากันในพื้นที่การเกษตรของตน แต่เนื่องจากเกษตรกรยังขาดความรู้ การวางแผนที่เหมาะสม อีกทั้งยังขาดแคลนพันธุ์ปลาที่ตลาดต้องการ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้รับการฝึกอบรมความรู้ และการขยายพันธุ์ อีกทั้งยังเป็นจุดสาธิตให้กับเกษตรกรในตำบลชานนาและตำบลใกล้เคียง

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการเลี้ยงปลา
๒. เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้เพิ่มขึ้น
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีพันธุ์ปลาพันธุ์ดีตรงตามที่ทางราชการส่งเสริม
๔. เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการเลี้ยงปลาตามความต้องการของตลาด

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาของอำเภอเสนา

๔. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอเสนา

๕. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรเพื่อทำการอบรมการเลี้ยงปลา
๒. จัดตั้งศูนย์ผลิตพันธุ์ปลา
๓. จัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรและฝึกปฏิบัติจากของจริง

๗. วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการ

๑. จัดทำสารสาธิตเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกรได้ฝึกปฏิบัติ
๒. จัดทำการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร
๓. ทัศนศึกษาดูงานเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและการตลาด

การบริหารโครงการ

๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
๒. สำนักงานเกษตรอำเภอเสนา
๓. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. กลุ่มเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

๘. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์

ขอรับการสนับสนุนจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมประมง และกองทุนต่างๆ ในพื้นที่

แผนการใช้เงิน

๑. ค่าปัจจัยการผลิตการเพาะพันธุ์ปลา
๒. ค่าอาหารและเครื่องมือในการจัดอบรม
๓. ค่าการศึกษาดูงาน

๙. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

๑. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ในด้านการเลี้ยงปลาอย่างถูกวิธี
๒. เกษตรกรมีพันธุ์ปลาที่มีคุณภาพ
๓. ราคาผลผลิตเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

๑. เกษตรกรมีศูนย์ผลิตพันธุ์ปลาไว้ให้บริการชุมชนตลอดไป
๒. หากใช้พันธุ์ปลาที่มีคุณภาพจะช่วยลดต้นทุนค่าอาหาร และขายได้ราคา
๓. ทำให้เกษตรกรมีพันธุ์ปลาที่ดีตรงตามที่ทางราชการส่งเสริม

โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

*****

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรเริ่มหันมาให้ความสนใจด้านการเลี้ยงสัตว์ เช่น โค และสุกรมากขึ้น แต่ยังคงขาดความรู้และความเข้าใจในการเลี้ยงที่ถูกต้อง ขาดพันธุ์สัตว์พันธุ์ดี ดังนั้น จึงควรแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการจัดการฝึกอบรมการเลี้ยงอย่างถูกวิธีและแจกพันธุ์สัตว์พันธุ์ดีตามที่ราชการส่งเสริม เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกษตรกรมีอาชีพการเลี้ยงสัตว์ที่ยั่งยืนต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการเลี้ยงและการป้องกันกำจัดโรคสัตว์
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีพันธุ์สัตว์พันธุ์ดี

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ของอำเภอเสนา

๔. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอเสนา

๕. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรเพื่อทำการส่งเสริมการอบรมการเลี้ยงและป้องกันกำจัดโรคสัตว์
๒. จัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร
๓. จัดหาพันธุ์สัตว์พันธุ์ดี ตรงตามที่ราชการส่งเสริมแจกจ่ายแก่เกษตรกร

๗. วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการ

๑. จัดทำการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรด้านการเลี้ยงและป้องกันกำจัดโรคสัตว์
๒. จัดพันธุ์สัตว์พันธุ์ดีแจกจ่ายแก่เกษตรกร
๓. ทักษะศึกษาดูงานเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและการตลาด

การบริหารโครงการ

๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
๒. สำนักงานเกษตรอำเภอเสนา
๓. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. กลุ่มเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

๘. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์

ขอรับการสนับสนุนจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ และกองทุนต่างๆ ในพื้นที่

แผนการใช้เงิน

๑. ค่าปัจจัยการฝึกอบรมการเลี้ยงและป้องกันกำจัดโรคสัตว์
๒. ค่าอาหารและเครื่องมือในการจัดอบรม
๓. ค่าพันธุ์สัตว์พันธุ์ดี

๙. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

๑. เกษตรกรมีความรู้ในการเลี้ยงและป้องกันกำจัดโรคสัตว์
๒. เกษตรกรมีพันธุ์สัตว์พันธุ์ดีไว้เลี้ยงในอำเภอ

ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

๑. เกษตรกรมีความรู้ในการเลี้ยงสัตว์ได้อย่างถูกต้องมากขึ้น
๒. เกษตรกรสามารถสร้างรายได้จากการประกอบอาชีพด้านการเลี้ยงสัตว์มากขึ้น
๓. เพื่อเป็นจุดสาธิตทางด้านการเลี้ยงสัตว์ให้แก่เกษตรกร

โครงการ อบรมการจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

*****

๑. หลักการและเหตุผล

๑. วิสาหกิจชุมชนเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจในการผลิตสินค้าและบริการ ที่เกิดจากการร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ของคนในชุมชนบนพื้นฐานของความรู้ ทุน ทรัพยากร ประสพการณ์ ตลอดจนศักยภาพของชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้และให้ชุมชนพึ่งตนเองได้มากกว่าการมุ่งหาผลกำไรสูงสุด

๒. จากการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนพบว่า กิจกรรมวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ยังอยู่ในภาวะที่ไม่เข้มแข็ง ต้องการการพัฒนาในการประกอบกิจการ

๓. การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและก้าวหน้านั้น จำเป็นจะต้องมี”แผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน” ที่มีกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถตอบสนองหรือแก้ไขปัญหาวิสาหกิจชุมชน ต้องการพัฒนาให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น

๔. แผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจึงเป็นเสมือนเครื่องมือสำคัญที่วิสาหกิจชุมชน สามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนา กิจการ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาโดยสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเอง หรือใช้ในการขอรับการสนับสนุนจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง หรือเชื่อมโยงกับโครงการ/กิจกรรมการส่งเสริมการเกษตรอื่นๆ ที่ตรงกับประเด็นความต้องการในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความเข้มแข็งและก้าวหน้า
๒. เพื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทำแผนวิสาหกิจชุมชนได้อย่างถูกต้อง

๓. เป้าหมาย

กลุ่มวิสาหกิจอำเภอสนา

๔. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอสนา

๕. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรเพื่อทำการส่งเสริมการอบรมการเลี้ยงและป้องกันกำจัดโรคสัตว์
๒. จัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร
๓. จัดหาพันธุ์สัตว์พันธุ์ดี ตรงตามที่ราชการส่งเสริมแจกจ่ายแก่เกษตรกร

๗. วิธีการดำเนินงาน

การอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน

๑. เป็นการบรรยายให้ความรู้ การฝึกการนำกิจกรรมที่วิสาหกิจชุมชนต้องการดำเนินการมาเขียนแผนพัฒนากิจการ และทดลองนำไปปฏิบัติจริง
๒. ติดตามประเมินผลตามแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนที่ได้นำไปดำเนินการ
๓. เสวนาร่วมกันเพื่อทราบถึงปัญหาและร่วมหาแนวทางแก้ไข เพื่อปรับปรุงแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนเป็นระยะตามแต่การตกลงร่วมกัน

๘. ผลที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร

เกษตรกรหรือผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนสามารถนำความรู้ และแผนพัฒนากิจการวิสาหกิจชุมชนที่ได้จากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ไปใช้ในการพัฒนากิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม ส่งผลให้กิจการวิสาหกิจชุมชนมีความยั่งยืน

โครงการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในเขตชลประทาน

*****

๑. หลักการและเหตุผล

น้ำเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมวลมนุษยชาติ ความต้องการใช้น้ำทุกภาคส่วนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น เพื่อการอุปโภค - บริโภค เพื่อการเกษตร และเพื่อการอุตสาหกรรม ตามประชากรที่เพิ่มขึ้น และการขยายตัวของชุมชน เพื่อการบริหารจัดการน้ำชลประทานให้มีความมั่นคงและยั่งยืน สามารถรองรับการเจริญเติบโตของประเทศไทยในอนาคต จึงกำหนดให้มีการบริหารจัดการน้ำชลประทานโดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมด้านการส่งน้ำและบำรุงรักษา นำมาใช้ในการบริหารจัดการน้ำชลประทานเพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานและชุมชนผู้ใช้น้ำได้รับน้ำอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การดำเนินงานการบริหารจัดการน้ำชลประทานโดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วม

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้เพื่อการเกษตรตรงตามความต้องการ

๓. เป้าหมาย

จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ๑๖ กลุ่ม สมาชิกกลุ่มละ ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ๑๓๒ หมู่บ้าน ๑๖ ตำบล

๖. กิจกรรม

๑. การสร้างความเข้าใจการมีส่วนร่วม โดยการฝึกอบรม ประชุม ศึกษาดูงาน ให้แก่เจ้าหน้าที่ เกษตรกรผู้ใช้น้ำ องค์กรส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับความเข้าใจ
๒. การจัดทำข้อตกลงการมีส่วนร่วม
๓. การจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน (กลุ่มพื้นฐาน) โดยมีการนัดประชุมสมาชิกผู้ใช้น้ำในคูส่งน้ำสายเดียวกัน และคัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม โดยสมาชิกเป็นผู้คัดเลือก การดำเนินการบริหารจัดการน้ำเป็นไปในทางเดียวกัน และขึ้นบัญชีกับชลประทาน
๔. การเสริมสร้างความเข้มแข็งองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน
๕. การจ้างเหมางานบำรุงรักษาแก่กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน
๖. การมีส่วนร่วมในการส่งน้ำบำรุงรักษา การบริหารจัดการน้ำชลประทานให้แก่พื้นที่ส่งน้ำ และการบำรุงรักษา

อาคารชลประทาน

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดประชุมแกนนำเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการน้ำ
๒. คัดเลือกกรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำ
๓. ถ่ายทอดความรู้การบริหารจัดการน้ำให้แก่สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ
๔. ปรับปรุงและพัฒนาคู - คลอง
๕. กำหนดช่วงการทำนาให้สอดคล้องกับการปลูกของแต่ละพื้นที่
๖. ให้มีการจัดรอบเวรการทำนาปรัง

๗. กำหนดกติกาการใช้น้ำและบังคับใช้อย่างจริงจัง โดยกลุ่มผู้ใช้น้ำ

๘. งบประมาณ

ปี ๒๕๖๒ งบประมาณ ๑๒,๐๐๐ บาท

ปี ๒๕๖๓ งบประมาณ ๑๒,๐๐๐ บาท

ปี ๒๕๖๔ งบประมาณ ๑๒,๐๐๐ บาท

ปี ๒๕๖๕ งบประมาณ ๑๒,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการชลประทาน มีการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้จักคุณค่าของน้ำ

๙.๒ เกษตรกรได้รับน้ำอย่างทั่วถึง และยุติธรรม

๙.๓ ลดปัญหาการขัดแย้งระหว่าง เกษตรกร กับเกษตรกร และ เกษตรกร กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๙.๔ เกษตรกรมีรายได้มั่นคง และรายได้สูงขึ้น

๙.๕ กำหนดเวลาทำกิจกรรมร่วมกันได้แน่นอน เช่น การปลูกพืช ในฤดูฝน ฤดูแล้ง ทำแผนกิจกรรม

โครงการรณรงค์ลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา

*****

๑. หลักการและเหตุผล

จากวิกฤตหมอกควันปกคลุม และเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็กทั่วทุกพื้นที่ จึงเกิดการรณรงค์ลดการเผาในพื้นที่การเกษตร โดยเน้นให้เกษตรกรใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือทางการเกษตร เพื่อลดต้นทุน และเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยใช้กลไกของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ร่วมกับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน และเครือข่าย ศพก. อื่น ๆ

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากการเผาเศษวัสดุการเกษตรและมลภาวะสิ่งแวดล้อม

๓. เป้าหมาย

๑. จัดงานรณรงค์ไม่เผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา จำนวน ๑๖ ครั้ง
๒. ประชาสัมพันธ์เรื่องการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร เดือนละ ครั้ง

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ – ๒๕๖๖

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ๑๓๒ หมู่บ้าน ๑๖ ตำบล

๖. กิจกรรม

๑. งานรณรงค์หยุดเผาในพื้นที่เกษตร
๒. การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุ/สื่อสิ่งพิมพ์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดงานรณรงค์ไม่เผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา
๒. ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุ/สื่อสิ่งพิมพ์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เดือนละ ๑ ครั้ง

๘. งบประมาณ

ปี ๒๕๖๒	งบประมาณ	๒๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๓	งบประมาณ	๒๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๔	งบประมาณ	๒๐,๐๐๐	บาท
ปี ๒๕๖๕	งบประมาณ	๒๐,๐๐๐	บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรได้รับความรู้ผ่านสื่อวิทยุ/สื่อสิ่งพิมพ์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เดือนละ ๑ ครั้ง
๒. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการก่อให้เกิดความสามัคคีในชุมชน
๓. รักษาสิ่งแวดล้อม สร้างสมดุลระบบนิเวศในชุมชนอย่างยั่งยืน

โครงการส่งเสริมการแปรรูปและถนอมอาหาร

*****

๑. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรเริ่มหันมาให้ความสนใจด้านการเกษตรกันมากขึ้น แต่มักขายได้ในราคาค่อนข้างต่ำเนื่องจากผลผลิตมักออกมามาก จนล้นตลาด จึงต้องขายในราคาถูก หากเก็บไว้ผลผลิตอาจเน่าเสียได้ ทำให้เกษตรกรมีรายได้น้อย การแก้ไขปัญหาดังกล่าวสามารถทำได้แบบยั่งยืน โดยการให้เกษตรกรร่วมกันจัดตั้งกลุ่มถนอมอาหารและแปรรูปอาหาร เพื่อเป็นการเพิ่มมาตรฐานสินค้า ทำให้มีราคาที่สูงขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านการส่งเสริมการแปรรูปและถนอมอาหาร
๒. เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาด
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรที่สนใจ

๔. พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอเสนา

๕. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรเพื่อทำการส่งเสริมการแปรรูปและถนอมอาหาร อำเภอเสนา
๒. จัดตั้งกลุ่มการแปรรูปและถนอมอาหาร
๓. จัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรและฝึกปฏิบัติจากของจริง

๗. วิธีการดำเนินงาน

รายละเอียดโครงการ

๑. จัดทำสารคดีเพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่เกษตรกรได้ฝึกปฏิบัติ
๒. จัดทำการฝึกอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร
๓. ทัศนศึกษาดูงานเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและการตลาด

การบริหารโครงการ

๑. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลชานนา
๒. สำนักงานเกษตรอำเภอเสนา
๓. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
๔. กลุ่มเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ

๘. งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์

ขอรับการสนับสนุนจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการเกษตร และกองทุนต่างๆ ใน

พื้นที่

แผนการใช้เงิน

๑. ค่าปัจจัยการผลิตการแปรรูปและถนอมอาหาร
๒. ค่าอาหารและเครื่องมือในการจัดอบรม
๓. ค่าการศึกษาดูงาน

๙. ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

๑. ราคาผลผลิตเพิ่มขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๒. เกษตรกรมีความรู้ในการแปรรูปและถนอมอาหาร

ผลกระทบ/ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

๑. เกษตรกรสามารถพัฒนาศักยภาพอาหารไทยให้มีคุณค่าและเป็นที่ต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้น
๒. ผลผลิตทางการเกษตรไม่ล้นตลาด

ตารางที่ ๓๓ การวิเคราะห์ SWOT ตำบลชานนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จุดแข็ง (Strengths) ๑. มีประชากร ๔,๘๕๓ คน จำนวน ๑,๔๘๗ ครัวเรือน ๒. มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน ๕ กลุ่ม, กลุ่มส่งเสริมอาชีพ จำนวน ๒ กลุ่ม และกลุ่มแม่บ้าน ๒ กลุ่ม ๓. มีศูนย์ ศพก. (เครือข่าย) ,ศดปช. (เครือข่าย), ศูนย์ข้าวชุมชน มี Smart Farmer และมีปราชญ์ชาวบ้าน อยู่ในพื้นที่ ๔. พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดอยู่ในเขตชลประทาน (เจ้าเจ็ด - บางยี่หน) ๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทานได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ๖. สินค้าด้านการเกษตรมีความหลากหลาย เช่น ข้าว ไม้ผล ไม้ดอก (กล้วยไม้) พืชผัก (ผักบุ้งเย็นตาโพ) ๗. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีชื่อเสียง คือ สวนกล้วยไม้ลุงมานิตย์ ๘. มีการจัดตั้งแปลงใหญ่ปศุสัตว์ (แพะ)	จุดอ่อน (Weaknesses) ๑. เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูง ๒. คุณภาพของผลผลิตยังไม่เป็นที่ต้องการของตลาด ๓. เกษตรกรยังขาดความเข้าใจในการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการ ๔. เกษตรกรยังขาดความเข้าใจในการปรับปรุงและบำรุงดินอย่างถูกต้องและเหมาะสม ๕. เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นเจ้าของพื้นที่เอง ๖. เกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมาก
โอกาส (Opportunities) ๑. รัฐบาลให้การสนับสนุนและความสำคัญกับภาคการเกษตรมาโดยตลอด ๒. ผู้บริโภคมีความต้องการบริโภคสินค้าเกษตรเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยและสินค้าเกษตรอินทรีย์ ๓. มีเส้นทางคมนาคมสะดวกสบาย ๔. มีระบบชลประทานเข้าถึงทุกพื้นที่ทำการเกษตร	อุปสรรค (Threats) ๑. ราคาปัจจัยการผลิตค่อนข้างสูง ๒. ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ๓. ตลาดรองรับสินค้าในพื้นที่มีไม่เพียงพอ ๔. การระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ๕. การประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติ ภัยแล้ง และอุทกภัย ๖. เกษตรกรนิยมใช้สารเคมี เป็นหลักในการแก้ปัญหา ๗. อัตราค่าเช่าสูงไม่สมดุลกับราคาผลผลิตในปัจจุบัน